

ÉLETTÜNK

XXIX. évf. 7. szám (29. Jahrg. Nr. 7)

Az európai magyar katolikusok lapja

1997. július-augusztus

MAGYAROK A NAGYVILÁGBAN

MIKLÓSHÁZY ATTILA PÜSPÖK, A KÜLFÖLDÖN ÉLŐ KATOLIKUS
MAGYAROK FŐPÁSZTORA VÁLASZOL LAPUNK FELELŐS SZERKESZTŐJE,
FEJŐS OTTÓ FELTETT KÉRDÉSEIRE.

Imaszándékok

JÚLIUSRA

1.

Imádkozunk, hogy az Egyház az erőszak és a halálosztás művelése ellenében az élet és a szeretet civilizációját segítse elő.

Amióta élet az élet és ember az ember, mindig szembenáll egymással élet és halál, erőszak és szeretet. Az ellentétek mindig hiányból erednek: a halálnál hiányzik az élet, az erőszaknál pedig a szeretet. A hiány minden rossznál fennáll, mert a rossz a jó hiánya.

Addig, ameddig a halál természetes módon jön létre, rendben van, mert az élet elfogy, kihuny, akár betegség, akár öregség révén.

Az élet művelése életet és szeretetet hoz létre, a halál "művelése", "kulturája" megsokasítja az erőszakot és a halált. Az ember megromlott természete hajlik a rosszra, ezért számos példa mutatja: emberek ezt a "kulturát" választják, hiszen van szabad akaratuk.

Jézus azt a kettős (fő)parancsot adta: "Szeressétek Istent és szeressétek egymást." Miért? Mert Isten a szeretet és ebből eredően az élet. Ő mindkettőt sokasítja mind természetes, mind természetfölötti sikon. Ha ezt a programot "műveljük", Isten akaratát valósítjuk, neki szolgálunk. Nem szükséges külön ábrázolnom, kinek szolgálunk a halál kultúrájával, művelésével...

Egyéneként, mondhatnám egyedül, nem könnyű a feladat, mert a szeretet el nem fogadása visszavágja bátorságunkat, lelkesedésünket és minden kudarc fáj. Közösségben viszont könnyebb, ott mindenki erre igyekszik, a közösség hordozza az egyént, a közös program és cél támasztékot ad, erősít. Ezért az Egyház célja és programja a szeretet és az élet kultúrája. Tudjuk, nem saját maga találta ki. Isteni küldetés. Jó, ha e szándékot imáinkba foglaljuk...

2.

Ázsia népeiért imádkozunk, hogy megnyíljanak Krisztus fényessége felé és saját magas fokú értékeikre rátaláljanak az evangéliumban...

Minden vallás – akár Ázsiában, akár máshol – értékeket valósít meg, szellemi és etikai normákat emel és honosít meg követői körében. Mindezek létrejötte és fejlődése erősen függ a nép, a törzs helyzetétől s attól a kérdéskomplexumtól, milyen válaszokat kellett az idők folyamán találni a megoldásra váró kérdésekre. Az értékek, normák megvalósítása a nép, a törzs közkincsévé vált, ahhoz tartozik. Identitásuk egyik legfontosabb része. Sokan azt hiszik, ha feladják vallásukat, elvesztik értékeiket.

A Szentatya felhívja figyelmünket, hogy minden nép minden értéke, normája megtalálható az örömhírben. Sőt több is. Csak keresni kell, felfedezni és azonosítani saját magas fokú értékeikkel. Ezen érdekes gondolkodni és sikeréért imádkozni...

AUGUSZTUSRA

1.

Imádkozunk, hogy az Egyház a karizma és életformák sokféleségén keresztül tegye láthatóvá a Lélekkel való közösséget.

Mi a karizma? Különleges, lelki vagy szellemi képesség vagy tulajdonság, amit

Folytatás a 2 oldalon

mi és egyházi életébe is bekapcsolódnak, tehát a helyi egyházközség tagjai lesznek. De ez csak elenyésző százalék.

– A nagy kérdés: sikerült-e, sikerülhet-e és milyen mértékben a magyar nyelvet átadni a felnövekvő generációknak, a gyermekeknek, unokáknak?

– Csak azt felelhetem, sajnós, a külföldön élő magyarok közül nem több mint 5 százaléknak sikerült a gyermekeket vagy unokákat megtartani a magyarnyelvűségben. Ez nagyjából annyit jelent, hogy a gyermekek ugyan értenek valamit magyarul, hiszen otthon azért magyarul beszélnek, de nincsen szókincsük, árnyaltabb nyelvezetük, nem tudnak szépen és tisztán magyarul be-

gadó országba? Anyanyelvük kárára?

– Én nem szeretem ezt a szót: felszívódás. Helyénvalóbb úgy fogalmazni, hogy integrálódnak a helyi társadalomban és talán az egyházban is. Elsősorban azért, mert az iskolázás az illető ország nyelvén folyik, barátaik és esetleg a következő házasság is már az ottani közösségből adódik. De a televízió, a rádió, a könyvek, olvasmányaik, minden arra kényszeríti őket, hogy angolul, németül, spanyolul gondolkozzanak és műveltségük abban a körben épül föl. Nagy áldozat, ha a szülő időt tud szakítani rá és képes is arra, hogy a gyerekeit megtanítsa magyarul, valamilyen magyar irodalmi és történelmi ismeret-

ÉNEK SZENT ISTVÁN KIRÁLYRÓL

Ah, hol vagy magyarok Tündöklő
csillaga,
Ki voltál valaha Országunk istápjá?
Hol vagy István király? Téged magyar
kiván,
Gyászos öltözetben Teelőtted sírván.

Rólad emlékezvén Csordulnak
könyvei,
Búval harmatoznak Szomorú mezei.
Lankadnak szüntelen Vitézlő karjai,
Nem szünnék iszonyú Sírástól szemei.

Virágos kert vala Híres Pannónia,
Mely kertet öntöze Híven Szűz Mária,
Ke-tésze e kertnek István király vala,
Be-megsötétedett Örvedetes napja.

Előtted könyörgünk Bús magyar fiai,
Hozzad foháskodunk Árva
maradékaid,
Tekints István király Szomorú
házadra,
Fordítsd szemeidet Régi országodra.

Reménységünk vagyion Benned s Máriában,
Mint magyar hazánknak Hiv királynéjában.
Még éltedben minket Néki ajánlottál,
És szent koronáddal Együtt fölálodoztál.

Ismeretlen magyar énekszerző
a 18. sz. elejéről

szélni, nem is nagyon ismerik a magyar irodalmat vagy történelmet – elemi fokon sem. Amint említettem, körülbelül öt százaléka az, amelyik igazán becsületére válik a szüleiknek, tehát akik magyar verseket tudnak, vagy előadásokon szerepelni. Ennek egyik magyarázata, hogy amikor a szülők kijönnek külföldre, igen nehéz anyagi körülmények közé kerülnek és első feladatuk megteremteni itteni egzisztenciájukat, ami annyit jelent, hogy mind a két szülőnek dolgoznia kell. Kevés idejük marad a gyerekekkel való foglalkozásra, a gyereket elküldik az iskolába vagy valamilyen napközi otthonba. A gyerek tehát fölveszi az illető ország nyelvét, kultúráját, otthon hall ugyan egy-két magyar szót, de magyarul beszélni már nem tud, például nem ismeri a hittan magyar kifejezéseit sem. Ha magyar gyerekekhez akarok szólni úgy, hogy megértsék, nem beszélhetek hozzájuk magyarul, mert nem tudja: mi az a szentség, mi a kegyelem, mi az egyház? Ezt már csak az új ország nyelvén tudná megérteni. Ez a való helyzet, még akkor is, ott is, ahol van magyar cserkészlet, magyar ifjúsági élet. Ismétlem, nem több a számuk, mint 5 százalék.

– A valószínűség tehát az, hogy teljesen felszívódnak a környezetükbe, a befo-

retet vagyis öntudatot plántáljon a gyerekeibe. Pedig, szerintem is, ez a lényeg és a titka annak, hogy a második-harmadik generáció megmaradjon magyarnak, még akkor is, ha nem beszél tisztán Arany János nyelvét.

– Mit lehet mégis tenni?

– Ez a történelmi és irodalmi tudás átadása megoldódhatna az illető ország nyelvén is, tehát németül, angolul, franciául, ha volnának hozzá segédeszközök. Ezt azonban a magyar államnak kellene biztosítani és terjesztetni, gondolom a követségeken keresztül megoldható is lenne, erre hajlandók is egyesek. Legalábbis a közelmúltban mutattak ilyen irányban hajlandóságot. A probléma viszont ott van, hogy nem voltak olyan alkalmas könyvek és talán még ma sincsenek, amelyek megbízhatóak és kézbeadhatók lennének. Tehát mentesek voltak bizonyos politikai ideológiáktól, ezeket nem akartuk és nem is akarjuk az itteni gyerekeknek a kezébe adni.

– Ha szabad, most térjünk át a lekipásztori munka területeire.

– Azzal kell kezdenem, hogy mi örököltünk egyfajta lekipásztori tevékenységet. Sok helyen voltak 50, sőt 100 éves aktív magyar egyházközségek s ezeknek megvolt egy bizonyos kialakult

Folytatás a 2 oldalon

– Kedves Püspök Atya, minthogy kinevezésed, megbízatásod szerint a külföldi magyarok püspöke vagy, tehát bizvást mondjuk, hogy habár őt kontinensre szétosztva, a világ legnagyobb "virtuális" egyházmegye főpásztora vagy. Mennyire tehető a magyar híveid létszáma?

– Saját becslésem szerint körülbelül másfél millióra. A legtöbb ezek közül Észak-Amerikában, az Egyesült-Államokban és Kanadában él. Utána természetesen Európában, majdnem minden országban szétszórtan, de vannak szép számmal Ausztráliában és Dél-Amerikában is, jóllehet sokkal kevesebben. Megjegyezni való, hogy a magyaroknak az összetartása, a magyar egyesületek, egyházközségek is rendkívül különbözőek kontinenseken, országokon, sőt városokon belül is. Nem lehet őket közös nevezővel jellemezni. Egészen más a helyzet mondjuk Dél-Amerikában mint egy európai vagy észak-amerikai magyar egyházközségben. Nagy áttitá-nosságban azt lehet mondani, hogy a magyarok körülbelül csak 10-15 százaléka törődik magyarságával és sajnós, vallási életével! Természetesen vannak olyanok, akik már az országuk társadal-

Országépítés

A korabeli nyugati keresztény világ a magyarok betöréseit a korszak legnagyobb megpróbáltatásának tekintette. Azonban a Lech mezőn I. Ottó német császár súlyos vereséget mért a kalandozó magyarokra. A vereség hatása oly súlyos volt, hogy Géza fejedelem megszünteti a kalandozásokat. Belátta, hogy a magyarság csak akkor tarthatja magát Európában, ha alkalmazkodik a nyugati életmódhoz. Békét kötött tehát Ottó császárral, keresztény papokat hívott be az országba és maga is családjával együtt megkeresztelkedett. A megtelepedett életmódhoz, állandó lakóhelyhez szoktatta alattvalóit, megerősítette a fejedelmi hatalmat, úgyhogy fia István, aki 997-ben lépett apja örökébe, egységes és erős uralmat örökölt. István, akit Adalbert érsek keresztelt meg, II. Szilveszter pápától kapta a koronát, a keresztény királyság jelképét. Szent István a pápasághoz és a nyugati világhoz kapcsolta országát. Megszervezte a magyar püspökségeket, egész népet a kereszténység felvételére készítette és letörte a pogány lázadásokat. Így vált a magyarországi katolikus egyház megszervezőjévé és apostolává. Kiepítette és megszilárdította a királyi hatalmat és befejezte a magyar nép állandó lakhelyeken való megtelepítését. Magyarország Szent István uralkodása alatt lett keresztény és nyugati ország.

Juhász Vilmos

KÖVETKEZŐ, SZÁMUNK
SZEPTEMBER ELEJÉN
JELENIK MEG!

Folytatás az első oldalról

állagon felül birtokol valaki, mondjuk általában. Flúei Szent Miklós – példaként – kibékítette a háborút viselő feleket egymással. (Akkor még hallgattak karizmatikus emberek szavára, sőt kérték véleményüket.)

Kevébé ismert "kegyelmi adomány" avagy egy bizonyos feladathoz szükséges "hivatalhoz való kegyelem" néven. A karizma azonban mindig a Krisztusban történő, létrejövő üdvösség céljait szolgálja az emberi és egyházi történelemben. E célt hivatott be- vagy kiteljesíteni.

Szentségek nem közvetítik a karizmat, amely a Szentlélek különleges adománya (ékesszólás, beteggyógyítás, prófétálás...). Szolgál egyben Krisztus Testének, az Egyháznak a felépítésére. Megnyilvánulása mutathat csoda-karaktert, állagon felüli elevenséget az alkotásban, munkában. Gyakori megjelenése mutathatja az emberi erőt felülmúló isteni Lélek működését, bizonyítva ezzel: az Egyház isteni eredetű.

Az életformákon nem ily kivételes adományt értünk, hanem a természetes adottságok között kialakult élet más és más helyen egymástól különböző szokásvilágát. Isten az életformák különféleségeiben megszenteli az embert és megadja mindenkinek az üdvözülésnek, nem csupán a lehetőségét, a kegyelmét is. Kérdés, felhasználják-e az emberek.

Mindkettőben az isteni Lélek működése látható, attól függően, mennyire tudatosítjuk és mily mértékben akarunk közreműködni vele. Feladatunk, a Szentlélek adományait felhasználni és láthatóvá, tapasztalhatóvá tenni vele való közösségünket.

2.

Jézus Krisztus az emberiség egyetlen Üdvözítője. Imádkozunk, hogy a harmadik évezredre való előkészület újból lelkesítsen Krisztus hirdetésére.

Sokan próbálkoztak embereket üdvözítővé válni, Jézus helyére lépni – egyiknek sem sikerült, csak a csúfos bukás. Jézus volt és marad a világ egyetlen Üdvözítője – a jövőbeli próbálkozásokat is beleértve. A szekták is idetartoznak, amennyiben hirdetik, csak ő rajtuk keresztül juthatunk üdvösségre.

Számos ok játszhat közre, miért halványul el időnként Krisztus képe, illetve lanyhul Krisztus hirdetése. Van, aki elfárad, aki megunja, aki újra vágyva nem kap már újat, belefásul, a gondok, fájdalmak, földi örömei elhomályosítják Jézus követelésének fontosságát. Ehhez járulhat a "lelki szárazság", amikor Isten "visszavonul" egy időre és nem adja jelenlétének érezhető kegyelmi jelét.

Nagy ünnepek, évfordulók – így Jézus születésének kétezredik fordulója – kiváló alkalmak Isten iránti lelkesedésünk fellobbantására, kegyelmének kiesésére...

Fejős Ottó

SZENT ISTVÁN

*Már véres homlokkal özönlött vissza
A vert magyar a nyugati terekről.
A gyermek Vajk kiállt vert seregből.
Szeme tüzes könnyekkel volt kisírva.*

*Géza vezér sötéten ült a trónon.
Kereszttel állt előtte szláv Adalbert:
"Pogány magyar föld, zengő fiatal
kert
Nyílj Jézusnak!" – Szólt Géza:
"Majd utódom!"*

*A törtfejú vitézek Vajkra néztek.
Kis tömzsi gyermek. Alig több
tíz éves.
Ki várhat itt tőle majd szebb világot?*

*Vajk nézte, nézte Adalbert keresztjét.
Szemei anyja kék szemét keresték.
"Jézus!" – kiáltott s a szent vízbe
szállott.*

Harsányi Lajos (1883-1959)

MAGYAROK A NAGYVILÁGBAN

Folytatás az első oldalról

munkakörük, persze ez is minden városban változó formában. Az első 40-50 év alatt virágzó élet folyt nagyszámú résztvevővel, számtalan egyesülettel. Legnagyobb részük mára már eléggé lecsökkent, azt is lehet mondani, hogy meg is szűnt. Észak-Amerikában 94 egyházközségből jelenleg nem több, mint 30-35 működik. Így megcsappant a számuk. Miért? Mert részben már integrálódtak a helyi egyházba, az ottani társadalomba. Az is sokat számít, hogy a templom, ahol a magyar életnek, egyházi életnek a központja volt, eléggé elszigetelődött. Olyan helyen épültek, ahol ma már nincsenek magyarok. Leginkább munkásnegyedekben, ahonnan az emberek megszire eltávoztak. A távolság! Ez is nehézsége a külföldi lelkipásztorkodásnak. A templomtól – akik oda járnak – sokszor 50-60 mérföldre laknak. Gyerekeket nagyon nehéz oda egyedül beküldeni. A közlekedési eszközök sem mindenütt elérhetők. Az ember örül, ha a magyarok hétvégeken odajönnek és az egyházi életben tevékenyen részt vesznek. Ennek következtében a lelkipásztori munka főképpen arra szorítkozik, hogy az emberek a vasárnapi, hétvégi istentiszteleten, szentmisén részt vegyenek, azután a meglévő egyesületi életet fönntartsák, mint nőegylet, katolikus férfiak társasága, ifjúsági klub, ministráns klub, cserkészlet, hétvégi magyar iskola, házasság klubja és így tovább sorolhatnám a különböző egyesületeket, amelyek esetlől függően működnek vagy nem működnek.

– *Mi a helyzet, ha nincs elég pap a lelkipásztori teendők ellátására? Az un. szórványpasztorációra gondolok.*

– Ahol szórványpasztoráció van, mint például Európában is sok helyen, ott a lelkipásztori munka arra korlátozódik, hogy a lelkipásztor havonta egyszer, vagy kéthavonta meglátogatja a híveket és ellátja a szentségi szolgálatot. Természetesen igyekszünk a keresztelőket, esküvőket, temetéseket is ellátni. Sajnos sokszor észlelem, hogy többre nem telik sem a pap, sem a hívek erejéből, mint hogy segítsük egymást magyarul meghalni. Amit megérdemelnek a mi régi emigránsaink, hiszen évtizedeken át hűségesen kitartottak az egyház mellett is.

– *Fölmerülhet itt a kérdés: kell-e még a magyar szolgálat? Szükség van-e magyar papra?*

– Máris felelek. Ismeretes dolog, hogy mindenki az anyanyelvén tud a legjobban vagy talán egyedül imádkozni. És minél idősebb valaki, annál inkább felmerülnek benne a gyermekkori emlékek és az egész vallásos élete ahhoz kapcsolódik. Tehát igen sokat számít, ha az idősek számára ott van a pap. Természetesen foglalkozni kellene a fiatalokkal is, ehhez azonban az kell, hogy a lelkipásztor nagyon jól ismerje az ottani nyelvet és szokásokat. Mindebből azt a következtetést lehet levonni, hogy a lelkipásztori munka inkább az első generációra és az idősebb évfázatok felé kell irányuljon. Még egyszer hangsúlyozom, ma is vannak egyházi központok, ahol virágzó magyar élet folyik és a fiatalsággal is feltöltődik, ha nem is olyan mértékben, mint a korábbi "politikai emigráció" idején. Viszont nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy vannak itt vendégmunkások, tanulók, látogatók, akik hosszabb ideig tartózkodnak idekint és ezeknek a magyar egyházközség, magyar misszió központot, igazi támaszt jelent. Szociológus is kimutatott tény: a lelkipásztori, egyházi központok, plébániák a legtöbbször tesznek az irányban, hogy az idegenben, gyökértelessé vált emberek ne veszítsék el a saját identitásukat és hovatartozásukat.

– *Hallhatnánk-e, Püspök Atya, valamit a lelkészkedő papságról? Milyen az ellátottság? Van-e utánpótlás? Számszerűleg is...*

– A legutóbbi felmérés szerint körül-

belül 100 magyar pap van, aki teljes időben foglalkozik magyar pasztorációval és még van körülbelül 50 olyan, aki "félidőben" besegít neki. Vagyis körülbelül 100 lelkipásztori központunk van, plébánia vagy misszió. Ezek ellátnak még tovább 200 másik várost is – ahogy mondani szokás – "oldallagosan". De sok helyen hiányzik a pap. Észak-Amerikában sok magyar egyházközséget, plébániát be kellett zárni, vagy átadni a helyi egyháznak, mert nem volt pap, illetve a kevésszámú hívő nem tudta eltartani a papot és a templomot. Meg aztán a papság is kiöregedik, meghal. Azt se feledjük el, hogy az utóbbi néhány év alatt, körülbelül 60 papunk hazatért Magyarországra. Ezért is nagyon érezhető nálunk a paphiány és utánpótlásról nem tudunk megfelelően gondoskodni. Sajnálatos tény, de a magyar emigráció nem tudott hivatásokat felmutatni. Otthonról pedig nem várhatunk számottevő segítséget, hiszen Magyarországon is nagy a paphiány és ott aztán igazán szükség van arra, hogy magyarul beszéljenek.

– *Mi történik olyan helyeken, ahol nincs magyar pap?*

– Ott természetesen teljesen a híveken múlik, hogy az egyházi közösség vagy a társadalmi élet egyáltalán megmarad-e magyarnak. Ilyen példák is vannak, főleg Dél-Amerikában és Ausztráliában. Ahol évekig volt magyar pap, de meghalt vagy elment – ott a világiak nagyon szépen összetartják a híveket, bibliaórákat, szentmisét tartanak (az illető ország nyelvén!), tudnak magyarul imádkozni, énekelni és egymás között havonta összejönnek. Szükségük van ezekre a magyar összejövetelekre! Több helyen zavartalan az ökumenikus együttműködés is, a református lelkipásztorokkal a katolikus pap és a hívek is jó kapcsolatban vannak és kölcsönösen támogatják egymást hitéletük fenntartásában... El ne felejtsem itt megemlíteni a cserkészletet és a vasárnapi magyar iskolákat, amelyek a gyerekeket megtanítják legalább valamennyire a magyar nyelvre, kicsit irodalomra, versekre, történelemre, magyar énekekre. Nagy szükség van rájuk!

– *Minden püspöknek vannak gondjai. Mik a legnagyobbak?*

– Az, hogy idekint híveink megmaradjanak régi hitükben és ugyanakkor ne felejtsek el magyarságukat, az ezeréves Szent Istváni hagyományt, amely hívő embereket akar nevelni, építi az egyházat, ugyanakkor fönntartja és élesíti a magyarságtudatot. Ezt próbálom én is, amerre csak járok, hiszen a munkám főképpen abban nyilvánul meg, hogy látogatom a magyar közösségeket, legalább évenként egyszer eljutok egy-egy helyre, ahol magyarokkal találkozom, a reményt élesztem és ébresztem bennük.

– *Milyen megvalósítható tervek vannak a közelebbi jövőre nézve?*

– Szeretnénk néhány helyen a világban – 15-20 helyet tudnék említeni – ahol egyházi és állami támogatással létesíthetnénk magyar missziót, ahol az ottlévő akár átutazó, akár megtelepedett magyarok bizonyos otthont találnának és ezeken keresztül az otthoni szervezetekkel is tudnának kapcsolatot tartani. Erre van mód és alkalom, ez természetesen hosszútávú terv. A jelen körülmények között azzal kell számolni, hogy évenként tovább fog csökkenni nem csak a papok és a hívek száma, hanem az egyházi közösségeké is. Ez a reális szembenézés a valósággal. Ugyanakkor vigasztaló, hogy sok helyen találunk még aktív egyházközségeket, ezeket nemcsak anyagilag, hanem imáinkkal is segíteni kell, hogy továbbra is megmaradjanak a magyarságban és az anyaszentegyházban.

– *Püspök Atya, köszönjük szépen a beszélgetést.*

Cserháti Ferenc:

Szent Adalbert ismét építi Európát

A csehek, lengyelek, németek és magyarok apostola halálának 1000. évfordulója alkalmából idén Csehországban minden katolikus püspökség két héten át vendégül látja a Szent Adalbert koponya ereklyét, amelyet egyébként a prágai állami kincstárban őriznek. A cseh katolikus egyház a koponya ereklye országos turnéjával elsősorban az ország lelki-szellemi megújulását igyekszik előmozdítani, különösen kiemelve Szent Adalbert fáradozásait az európai népek között és ezek egysége érdekében.

Az első prágai püspök koponya ereklyéje püskösd táján a Németországgal szomszédos Pilsen-i Egyházmegyébe érkezett. A szudétánémetek müncheni központú Ackermann-közössége számára ez alkalom volt arra, hogy püskösdhétfőn a cseh-német határ közelében, Waldsassenben, a híres ciszterciata kolostor templomában találkozóra és ünnepi istentiszteletre hívja egykor száműzött honfitársait, a bajorokat és cseheket. A találkozó a cseh Egerhez (Cheb) közel eső határállomáson kezdődött, ahol František Radkovský pilseni püspök és a cseh küldöttség átadta Manfred Müller regensburgi püspöknek és népes kíséretének Szent Adalbert koponya ereklyéjét, amelyet aztán a cseh és német egyesületi zászlók erdeje alatt, papok és színes, népi ruhába öltözött asszonyok és férfiak, fiatalok és öregek népes tömege körmenetben kísért a waldsasseni bazilikába. Miután az ereklyét közszemlére az oltár elé helyezték, a zsúfoltságig megtelt templomban elkezdődött a német-cseh-latin nyelvű szentmise, amelyen a már említett két püspök mellett dr. Miklósházy Attila, a külföldi r. k. magyarok püspöke is koncelebrált, így képviselve valamilyen a világ magyarságát. Manfred püspök beszédében különösen kiemelte a csehek és lengyelek apostolának hídépítő és apostoli fáradozásait német földön és az európai népek nagy családjában. Úgy vélte, hogy ennek egysége ezer évvel korábban túlhaladta a mait, majd hosszasan felidézte Szent Adalbert (Béla) apostoli tevékenységét Pannónia földjén 995/996 táján. František püspök a népek közötti megbékélésről és a jó szomszédosság előnyeiről beszélt, Attila püspök meg arról, hogy Szent Adalbert életműve a harmadik évezred küszöbén újjászülető Európa számára ma is útmutató. Aztán egy cseh és bajor kisfiú, az európai népek egységének szemléltetésére, szívárvány színű és szívárványhoz hasonló boltívet emelt a Szent oltár elé helyezett koponya ereklyéje fölé, amelyet aztán a nemzetközi – katolikus! – templomi közösség feltörő és elismerő tapsal köszöntött.

A szentmise után térczene következett, majd a bajor kormány fogadás keretében üdvözölte a cseh, német és magyar meghívott vendégeket, méltatta Szent Adalbert és az egyházak szerepét az európai népek közötti megbékélés és egység szolgálatában egykor s ma.

München, 1997. május 21.

Helyesbítés:

Júniusi számunkban a nyomda „elnyelte” a „Németországi Kastli Magyar Gimnázium” című cikk 7. oldal, 3-4. hasáb utolsó sorait a szerző nevével egyetemben. Ezúttal hozzuk a kiegészítést a hiányzó névvel együtt. „... az iskola magyar jellegének elvesztését, hanem csak egy bizonyos profilváltást. Eddig az iskola bástya volt kelet és nyugat között. A jövőben pedig híd lesz, összekötőkapocs a nagyvilág és Magyarország között. Jancsó Jeromos

A PÁPA ISMÉT SZÜLŐFÖLDJÉRE LÁTOGATOTT

A 78. életévébe lépett II. János Pál pápa 78. utazása során ismét szülőhazáját kereste fel. Miután 1978-ban pápává választották, immár hetedszer jár Lengyelországban. A látogatásra a 46. Eucharisztikus Világkongresszus adott okot, amelyre a Délnyugat-lengyelországi Wrocławban került sor június első napjaiban. A viharos múltú terület – Szilézia – gyakran cserélt gazdát, mert szorgalmas lakói és természeti kincsei csábítólag hatottak. A térség fővárosa magyarul Boroszló, németül Breslau, lengyelül Wrocław. Az olaszok Breslaviának hívják, ez szerepelt a pápa repülőgépének fedélzeti naplójában is a cél megjelöléseként. Itt várta a Szentatyát a baloldali lengyel államfő, a kommunistából szociáldemokratává szelidült Alexander Kwasnyevszki, akinek felesége mégis – mintegy térdre ereszkedve – megcsókolta a pápa pásztorgyűrűjét. Az elnök megérezve II. János Pál örömét, hogy ismét honi földre érkezett, ki is jelentette, hogy büszke lehet lengyel ségére, ugyanis a pápa és a katolikus egyház nélkül Lengyelországban aligha került volna s sor változásra... Nemrég tett bejárást és szarajevói útjára utalva Kwasnyevszki hangsúlyozta, hogy manapság a lengyel népnek is szüksége lenne "hidépítőre" az emberek közt emelkedő falak lebontása végett. De a pápa is elvárásokkal lépett újból szülőhazája földjére. Elismeréssel méltatta üdvözlőbeszédében a kommunizmus bukása óta elért eredményeket, azonban aggodalommal szólt a társadalmi feszültségről és felemelte szavát az emberi méltóság védelmében, kiváltképpen a legszebezhetőbbek oltalmazását sürgette. Ez utalás volt a nemrég elfogadott lengyel alkotmányra, amely liberalizálta a magzatelhajtást. A témára tíz napos látogatása során ismételtén visszatért. Honfitársai szinte megérezték, hogy meggyengült egészsége miatt talán utolszor látják. Bannfentesek szerint azonban János Pál távolról sem búcsúzkodni jött, hanem már a látogatókörút előtt örvendett annak, hogy – másfél hetet a Vatikántól távol töltve – ismét anyanyelvén beszélhet és a programon kívüli megnyilatkozásánál nem kell nyelvtani képletekre gondolnia, ha – derűs lényéből – humoros megjegyzéssel akarja feloldani a protokoll nem egyszer nyomasztóan merev előírásait. De arról sem feledkezett meg, hogy körútjának állomásain nem mindig lengyel volt a hívők anyanyelve. Boroszlóban mondta, a város kövei nem csak lengyelül szólnak hozzá. Noha a történelemlre utalt, a megbékélést hirdette szavaival, ugyanis Szilézia hányatott sorsa még ma is fájó pont sokaknak: fáj, akiket 1945-ben elűldöztek onnan, fáj, akik ezt követően kényszerből kerültek oda és fáj azoknak is, akik mindenről évtizedeken át nem beszélhettek nyíltan. A pápa 78. külföldi látogatásának nyitónapján megtartott ökumenikus istentisztelet – amelyen a keresztény egységért imádkoztak, – sokat oldott ebből a fájdalomból és – modern kifejezéssel élve – segített feldolgozni a múltat. Akárcsak első, még a kommunizmus idején tett látogatásaival, a Szentatya ezúttal is szellemi erőt adott honfitársainak és az egyházi vezetőknek az elanyagiasodással járó veszélyek leküzdéséhez. A napi politikába azonban nem szólt bele, habár a parlament választásra készülő lengyelek egy része készen állt, hogy politikai tőkét kovácsoljon a pápa megnyilatkozásaiból. A Szent Adalbert halálának ezer éves évfordulóján Gnyezsnóban celebrált szentmisén hét középeurópai ország államfője, így Gönz Árpád magyar és Román Herzog

MOLNÁR OTTÓ (Párizs)

A Szentatya Párizsba hívja a fiatalokat XII. Világtalálkozó, augusztus 14-24

Ez év április 1-7-ig "ad limina" látogatáson voltak Rómában IIs de France püspökei. A Szentatyával való megbeszélés központi témája a Párizsba tervezett fiatalok világtalálkozója volt. Ne tévesszük ezt össze a kommunista internacionálé világfijúsági találkozójával, ami szintén e nyáron Kubában kerül megrendezésre. Valószínű az ezzel kapcsolatos baloldali emlékek és félreértések is hozzájárulnak, hogy sokan nem tudják mire is gondoljanak, amikor a Pápa a világ ifjúságát maga köré kívánja gyűjteni.

Történelmi háttér

II. János Pál, már fiatal papként, szíve ügyének tekintette a fiatalságot. Valószínű ez indíthatta, hogy 1984 virágvasárnapjára Rómába hívta a fiatalokat. A meghívásnak 300.000 fiatal zarándok tett eleget, noha csak 50.000-et vártak. Amikor az ENSZ az 1985-ös esztendő az ifjúság nemzetközi évének nyilvánította, II. János Pál úgy döntött hogy az Egyháznak látványosan ki kell fejeznie kötődését a fiatalokhoz. A virágvasárnap megívások tehát Rómában megismétlődtek ugyanolyan eredménnyel, sőt több püspök a jó példát követve egyházmegyéjében hasonlóan cselekedett. Így kristályosodott ki, hogy a Pápa két éveként, mindig más városba hívja a fiatalokat, hogy velük találkozzon: Buenos Aires (1987), Compostella (1989), Csensztochova (1991), Denver (1993), Manila (1995) és Párizs (1997).

A találkozó célja

Az ifjúsági világtalálkozó része az Egyház egyetemes küldetésének. Hirdetni a fiataloknak Krisztust és egyben megadni nekik a lehetőséget, hogy megélhessék az Egyház sokszínűségét és megoszthassák egymás között hitük gazdagságát. Másokkal együtt, de személyes tapasztalatként, találkozhassanak Krisztussal, hogy maguk is miszcionáriusokká váljanak. Tapasztalják meg, hogy földi zarándok útjukon nincsenek egyedül, hogy hivatásuk és küldetésük van, hogy az Egyház számítrájuk és velük együtt előre tekint.

Kritikus hangok

A fények városa, az olcsó turizmus lehetősége, a fiatalok kalandvágya... sőt maga egy világtalálkozó kedvez-e az Istennel való személyes kapcsolat teremtésére? A csend és magány nem alkalmasabb erre? A válasz egyértelmű: Egyik nem zárja ki a másikat. Mindenre lehetőség nyílik. Lesz szórakozás és bűnbánat, merész kiállítás és csendes tanúságtétel. Az Egyház bizalommal és szeretettel fordul a fiatalok felé, de nem zárja ki annak lehetőségét, hogy a távoli jövőben más úton-módon szól az ifjúsághoz.

német elnök is részt vett, mintegy kifejezve a hálát a szent hitterjesztő tevékenységéért hazájuk földjén. II. János Pál azzal az üzenettel bocsátotta el őket, hogy tegyenek meg mindent a különböző nemzetiségek és felekezetek békés egymás mellett élése érdekében. A pápa előttük is ostromolta a kapitalizmus – kivált – képpen a volt kommunista országokban terjedő – változatát, amely az ember csupán fogyasztói egységnek tekinti.

De nemcsak Szent Adalbertre emlékezett a pápa, hanem Boldog Hedvigre is, aki Nagy Lajos leánya volt és tíz esztendősen került a lengyel trónra. Példamutató életének elismeréséért a pápa Krakóban most szentté avatta.

Makvály György

Előkészület és szervezés

Mindenek előtt el kellett indítani a világtalálkozó propagálását. Ez egy központi iroda irányítása által a plébániák, missziók, lelkesítések segítségével már több mint egy éve lázasan folyik. Ez vonatkozik a családoknál való szálláskezelésre is. Fel kellett mérni kaszárnyák, templomok, iskolák, sportlétesítmények, stb. Befogadóképességét, szembesülni a biztonsági előírásokkal, gondoskodni megbízható étkeztetési vállalatról, a vízumkényszer áthidalásáról, a Metróval történő utazás feltételeiről, 7 nap programjának részletes kidolgozásáról, biztosításról és közben tartani a kapcsolatot a résztvevő országok illetékes helyi megbízottjaival. Az előkészületek szépen haladnak, de még mindig nem sikerült mindenkinek szálláshelyet találni. Ilyenkor jelentkeznek a fogyasztói társadalom hiányosságai. Önkéntesekre még mindig nagy szükség van.

Francia sajátosság

Ilyen még nem volt, s talán nem is lesz, hogy egy ilyen alkatú város, mint Párizs annak minden rendkívüliségével 300.000 fiatal egy hétre befogadjon. Mindez csak augusztusban lehetséges, amikor a város kiürül, de ha üres a város, ki fogadja a fiatalokat. Szükséges volt mindenekelőtt a laikus állam támogatását úgy biztosítani, hogy abba ne lehessen beleszólni. Mivel a francia hadseregben az Egyház és állam szétválasztása nem történt meg, az ésszerűség úgy kívánta, hogy az ifjúsági találkozó felelős rendezője, egyházi részről. Mgr. Michel Dubost tábori püspök legyen. Az állam részéről a kormány a gyakorló katolikus Phillipe Morillon tábornokot, a Boszniában állomásozó haderők volt parancsnokát bízta meg a koordinációs feladatokkal. Újdonság lesz, hogy a rendezők egész Franciaországot szeretnék a fiatalok szívébe helyezni. Ezért a párizsi találkozó megelőző négy napon a külföldi fiatalokat vidéki egyházmegyék látják vendégül, mielőtt augusztus 18-án valamennyien megindulnak Párizs felé.

Pénzügyi gondok

A katolikusok nagy többsége szegény országokban él. Az anyagi nehézségek központi kérdése tehát, miként lehet a harmadik világ fiataljainak a részvételét biztosítani. Ez vonatkozik részben a volt szovjet tömb országainak ifjúságára is. Nekik az olcsó még mindig csillagászati. A problémát a szolidaritás elvének gyakorlati megvalósításával igyekeznek megoldani. A helybeli franciák és gazdag szomszédok saját részvételükért 10 Dollárral többet fizetnek, a távolabbi szegényektől kevesebbet kérnek, míg 50.000 igen távolinak a részvétele ingyenes. Folyik a gyűjtés az ezzel járó adóleírasi lehetőségekkel. Egész Franciaország pünkösdi illetve Szentháromság vasárnapjának perselypénzét teljes egészében erre a célra fordítja.

Lelki felkészülés

1996-ban nagycsütörtökön fiatalok felállították a Notre-Dame székesegyházban azt a Manilából hozott vándor keresztet, amelyet a pápa még 1984-ben az első római virágvasárnap világtalálkozón bízott a fiatalokra, hogy vigyék magukkal mint a szeretet és megváltás hírnökét. Ezt követte a pápának augusztus 15-i közzet olvasható és érthető levelének tnyetes elemzése, amelyben a világ ifjúságát Párizsba hívja. ("Mester, hol lakol? Gyertek és lássátok." – Életünk 1996. Okt.) Egy év óta havonta mindig más templomban előadással összekötött virrasztásra várják a fiatalokat. Ehhez jött még a plébániák

és missziók egyéni kezdeményezése. Persze, a legjobb előkészület, ha az illetékes országok püspökei jól megvágolagják, kiket és milyen feltételekkel engednek Párizsba.

Tervezett, kimagasló események

Az ifjúsági találkozót az Invalidusok és a Szajna között levő Mars mezőn ünnepi szentmisével nyitja meg Jean Marie Lustiger bíboros érsek Lizieux-i kis Szent Terézre emlékezve és pápai misével ér véget a Boulogne-i erdőben. E kereten belül említeni kell a három napos katekizmust, amelyet 105 helyen és 23 nyelven biztosítanak, a fiatalok fesztiválját, a pénteki keresztutat, a kb. 500 püspök közös szentmiséjét a Notre-Dameban, a Párizst körülvevő résztvevők zarándok láncát, a Szentatyával való virrasztást... és azt a személyes vallási élményt, amelyet ki-ki csak egyénileg élhet meg. ■

A KIRÁNDULÁS ELMARADT

*Az izgalom megszálta a falat,
Száztiz gyerek ma éjjel nem aludt.*

*Száztiz gyerek ma ébren álmódott:
valaki vert egy nagy gyerek-dobot*

*és meneteltek az áldott mezőn,
játékra, szabadságra éhezőn,*

*szép volt az erdő, a Latorca-part,
mindenki játszott úgy, ahogy akart,*

sok szív-puzdrán megnyílt a kis lakat

s lődöztek arany kacaj-nyilakat,

*nagy tüzet raktak, lobogott a láng,
körültáncolták s mondták: ispiáng,*

*magas fák mászni hívtak bátrakat,
fényből verték az örömsátrakat,*

*volt labdaverseny, volt versenyfutás,
csuportöréshez kellett nagy tudás,*

*felhőtlen égből hullt cukor-eső:
édes lett sok száj, sok cukor-leső,*

*egy virágzó vadkörte megörült,
mert sok gyerek alája tömörült,*

*s a lombok közt is ült pulyácska,
sok*

*s plébános úr Póságól olvasott,
fürödtek is, külön lányok, fiúk,
apró hajókat vitt a vízi út,*

*ugrált az ötven meztelen kölyök,
ötven mozgó test, vízben, víz fölött...*

Így volt... száztiz gyerek így almodott.

Így kellett volna lenni s a dolog

*elromlott: hogy megjött a virradat,
esett... s a szép majális elmaradt.*

*Iskolaudvar. Az eső pereg,
az éggel együtt sűr száztiz gyerek.*

*Ki érti Istent? Titkos terveit?
Miért rikatja meg kedvenceit?*

*Most millió vetésnek szomja van,
ezer erdőnek szomjas lombja van,*

sok-sok szegénynek kenyérgondja van

s az Istennek mindenre gondja van:

*felhőkannából mérföldek felett
erdőnek öntöz, búzát, réteket*

*s elázik közben egy kirándulás,
sok öröm-sátor, ábránd, kacagás.*

*Ne sirjatok aprócska magyarok,
mesénkben mink is így jártunk,
nagyok.*

*Akartunk menni szebb jövő felé
s vihar-sövény állt lábaink elé.*

*Isten küldött egy véres felleget,
vérzapor hullott, sirtunk eleget,*

*eláztatta az öröm-sátrakat,
zokogás rázott gyávat, bátrakat.*

*Új szebb tavaszba, mint a madarak,
készültünk s a majális elmaradt.*

*Ki érti Isten titkos útjait!
Kedvenceit miért rikatja itt?*

*Újabb kirándulásról álmódunk
s elindulunk, ha kivirul botunk.*

Mécs László (1895-1978)

SZABÓ JÓZSEF: Offenburg

Olvassuk együtt a katekizmust

Július

A nyár a pihenés és kikapcsolódás ideje, az ember szabadságra akar menni: idegenbe vagy szerettei közé. Az otthon melege, különösen hűvössé lett fagyos légkörre magányba kényszerít. Gondolkodásra készítenek az életről magáról úgy amint van: felelős válaszadásra, – saját magunknak mindarról, még a külső eseményekről is, - legyen az politikai, társadalmi, vagy egyéni és nem is irányíthatjuk. Erre mondják: "ez van, ezt kell szeretni!"

Emberségünk a maga teljességében lázad ez ellen a nihilista gondolkodás ellen. Nemcsak ez van, nemcsak ezt kell szeretni, hanem a többet, a jobbat, az igazabbat, a krisztusibbat!

Júliusra a keményen dolgozó elfárad, nyugalmat keres, egy kis csendet. Őszszegyeült problémáinkra, gondjainkra valakitől választ várunk, attól, aki meghallgat bennünket, ezzel is segít. A sok panaszkodás viszont még magányosabbá tesz, hisz a felületi kezelés csak mélyíti a sebet. Egy gondokkal terhelt, feldúlt arcú fiatalember tömören így foglalta össze a mai ember problémáját: "Bizonytalan a jövő, meddig lesz munkám nem tudom, csak a mai napra gondolhatok!"

Ebben a világban egyre kevesebb idő jut arra, amit emberinek nevezhetünk. Aki létbizonytalanságban él, – bármilyen okból kifolyólag – annak Jézus Krisztusról beszélni hiábavalónak látszik, mivel úgysem tud figyelni másra, mint saját gondjára. Állandóan visszatér és csak arról beszél, "még álmában is". Van-e kapu, ajtó, vagy egy kis rés az ember belső világában, ahol önmagától meg tud szabadulni? – kérdezte valaki, A keresztény ember számára adva van: AZ IMA.

Elmeséltem egy utcán élő barátom történetét: több mint tíz éve csavarog a világban, keresi a jogtalanul elvett és

tönkretett személyiségének megtalálását. Sok mindent megélt, megoldatlan élete még égetőbb és elviselhetetlenebbé vált. Mint a tékozló fiú, hogy enni tudjon, állatokat őriz a hegyen, már innét is tovább állt. De a kényszer ismét oda vitte, "ahol senki és semmi nincs!" – mondja. Hosszú csend után: "nem igaz, van az Isten, vele kell megtanulnom beszélni!" Ez mindenkivel így van.: "A pusztába vittem ki kedvesemet, hogy a szívére beszéljek!" – olvassuk a Bibliában.

Ha az ember ráérez az ima ízére, – leginkább a "semmi sodrában" – megtalálja Krisztusát. Hisz a keresztség először riaszt, mert megvérez és az én keresztem, hát ilyen nincs a világon! Nem tudok tőle szabadulni, utánam jön, mint a mesében a bot és szüntelenül ver. Csak idővel kezdem érezni: véres keresztem már nem az enyém, hanem a Feltámadotté! A kínból, az elembertelenítő gondtól, – ami a sárba nyom le – egyedül Jézus Krisztus emel ki. Amire az emberi szó már képtelen – hogyan történik ez – de mindaz tudja, aki bátran szembenézett sorsával és a maga módján, esetlen szavaival, egész valójával kezd el imádkozni. Mind ezt megható módon beszélt el egyik beszélgetőtársunk élete példájával bizonyítva.

"Az ima drámája az Igével tárul fel teljes egészében, aki testté lett és közöttünk él. Ha meg akarjuk érteni Urunk, Jézus Krisztus imáját, az evangéliumokban tanúinak közlésén keresztül, úgy közelítünk hozzá, mint égő csipkebokorhoz: először is őt magát az imádkozót szemléljük, majd hallgatjuk, hogyan tanít bennünket imádkozni, hogy végül megismerjük, miként hallgatja meg ő az imánkat." KRISZTUS KÖZÖTTÜNK ÉL!

Szép nyarat! Legyünk egymással, – Krisztusnak adva gondjainkat!

Augusztus

Augusztusban folytattuk "a be nem fejezhető témát" hisz imádkozni, "szüntelenül kell és nem szabad belefáradni, – másrészt az Urat kérni, hogy tanítson meg bennünket imádkozni!" Elolvastuk és megbeszéltük, amit idézünk, hogyan imádkozott Jézus?

"A Szűztől született Isten Fia emberi szíve szerint tanult meg imádkozni. Anyjától tanulta meg, aki megőrizte a Mindenható "nagy" dolgait és szívében gyakran elgondolkodott rajtuk. Népe imádságának szavaiból és ritmusából tanulta meg, amint az a názáreti zsinagógában és a templomban elhangzott. De az ő imája egy másként titkos forrásból fakadt, ahogyan azt tizenkét éves korában érzékeltette: "Atyám dolgaiban kell fáradoznom" (Lk 2,49). Itt kezd megmutatkozni az imádság újdonsága az idők teljességében: a fiú ima, hogy amit az Atya elvár gyermekeitől, azt végre egyszerűen Fia maga éli át emberségében az emberekkel és az emberekért."

Hogy mennyire fontos ismernünk ennek a tanításnak a mélységét, arra egy nagymama mutatott rá: Nyári szünidőt unokáimmal töltöttem, amikor imádkoztam, nevettek és gúnyolódtak: "a mami magában beszél!..."Egy esős délelőtt unokáim és azok barátai olyan természetesen tanulták meg az imádságokat, ahogy a palacsintát villával enni; amíg sütöttem, a gyerekeket szépen megtanítottam a Miatyánkra és az Üdvözlégyre! Egyre több gyerek jött, én is megtanultam imádkozni, kapok palacsintát?"

"Történt egyszer, hogy valahol éppen imádkozott. Amikor befejezte, egyik tanítványa kérte: "Uram taníts meg min-

ket imádkozni..." (Lk 11,1) Nem Mesterének imáját figyelve vágyakozik-e Krisztus tanítványa arra, hogy imádkozzon? Az imádság Mesterétől tanulhatja meg az imádságot; A Fiút szemlélve és őt hallgatva tanulják meg a gyerekek imádni az Atyát".

Szállóigévé lett a következő eset gimnazista koromban: egy érettségi vizsga előtt álló nem tudott mást imádkozni, mint: "Édes Jézus légy vendégünk, áldd meg, amit adtál nekünk" – ismételtette hangosan. Áldott nagymamák, akik megismertetik imádságos életükkel unokáikat és megtanítják imádni az Atyát.

Az imádságos ember élete tükör, ami által, ha homályosan is, – amint szent Pál írja-, de meglátjuk az Atyát és akit küldött, aki emberré lett és közöttünk lakozik. A diplomás csendes homályában imádkozó az egész világért könyöröghet és Isten elé viheti annak minden gondját, baját. Egyre odaadóbban tekint Mesterére és "belefeledkezik" az Úr életébe.

"Jézus gyakran magányba vonul, a hegyre, lehetőleg éjszaka, hogy imádkozzon, imádságában hordozza az embereket, amint megtestesülésében közösséget vállal az emberi nemmel és amikor önmagát feláldozza, felajánlja őket az Atyának. Ő a "testté lett" Ige emberi imájában minden élővel "testvérként" (Zsid 2,12) együtt érez; megesis a szíve gyengeségeiken, hogy azoktól megszabadítsa őket. Ezért küldte Őt az Atya. Szavai és cselekedetei ily módon "titokban" elmondott imáinak látható megnyilvánulásaiként jelentkeznek."

A következő beszélgetésünk témája: Jézus imádkozni tanít.

GYERMEKEKNEK

Mikor szól az iskolacsengő a legszebben? Természetesen akkor, amikor a vakáció kezdetét jelzi. De nem akár melyikét, hanem a nyáriét! Mert ez a leghosszabb, a legtöbb élménnyel, örömmel ez kecsegtet. Nyugodt lélekkel, felszabadultan a sarokba vágatod az iskolatászkát és belevetheted magad a nyár örömeibe.

Minden porcikád érzi, hogy különleges napok állnak előtted. A természet valósággal elkényeztet. A nap fáradszatlanul túlórázva a leghosszabbra nyújtja a nappalt, hogy több esélyed legyen a felüdülésre; mert mérhetetlen fénnel ragyogja be vakációs perceidet, hogy felejthetetlenre szépíthesd őket; pazarló melegével barnítja tested, hogy tagadhatatlanul jelét adja, milyen hűséges társad a szünidőben. E temérdek jótéteménye mellett még arra is futja energiája, hogy a napozásnak egy különleges formájára figyelmeztessen.

FIATALOKNAK

Az évközi 17. Vasárnap evangéliumában olvassuk:

"Jézus azután átkelt a Galileai-tavon, Tibériás taván. Nagy tömeg követte, mert látták a betegeken tett csodajeleket..." "Van itt egy fiú, akinek van öt árpakenyere és két hala..." (Jn 6,1-15)

Jelnek nevezzük azt, ami egy személynek gondolatát vagy akaratát, illetve egy dolognak létezését, igazságát és fontosságát ismertté teszi. A hétköznapi élet jelei: útjelzők, közlekedési jelek, figyelmeztető, dolgunkat megkönnyítő jelek... Nagyon sokszor, ahhoz hogy megértsük egymást, elég egy intés, egy szemvilágítás, elég a jelbeszéd... A mai evangéliumi rész is jelekről beszél. Jézus által kigondolt, adott jelekről. Vajon helyesen értelmezték kortársai, követői az Ő jeleit?

Biztosan sokan félre értették. E jelekben saját gondolataikat, elképzeléseiket keresték illetve vélték meglátni. Felületesen, önző módon sokszor csak magukra gondoltak: na végre egy "csodadoktor", egy "varázsló", aki jóllakat, gyógyít, vigasztal s tódultak utána.

A világ lelkiismerete

Amikor II. János Pál 1978 októberében első pápai szentmiséjén beszélni kezdett, erős csengésű férfias hanggal, magabiztosan, nagy hittel buzdította az egész világot. Azóta mint a XX. Század modern vándorapostola járja az apostolfeljeldek missziós útját, kopogtat minden ország és lélek ajtaján - Isten követeként. Nagy ünnepeken, karácsonykor, húsvétkor a szava hallgatása, üdvözlése révén válik egy családdá az emberiség, mind az öt kontinensen.

II. János Pál személyének nemcsak az isteni küldetés és az elődök majd kétezres éves hosszú sora ad tekintélyt, hanem megtett útjai és most már kora is. Egyre inkább atyja lesz mindenkinek: a katolikusoknak a megvallott hit alapján, a keresztényeknek a Krisztushoz tartozás, a hívőknek a közös istenkeresés jegyében, bárki más halandónak pedig az igazság és alapvető emberi értékek alapján, - tehát mondhatjuk róla: Ő a világ lelkiismerete. Az a ŐTotus tuus Őnemcsak a Szűzanyához fordulását jelenti, hanem azt is, hogy lelkében ott hordozza külön-külön minden ember sorsát, örömét és fájdalmát. VR/MK

Valami olyasmire gondolok, amit egy Új-Guinea-i hithirdető leírásából olvastam. A misszionáriusnak feltűnt, hogy egy idős férfi minden szentmise után hosszú ideig még a templomban marad. Egy alkalommal megkérdezte tőle, hogy miért teszi ezt? A válasz így hangzott: "Lelkemet a nap felé fordítom."

A napozásnak egy érdekes formája ez. Nem a testünket, hanem a lelkünket fordítjuk a nap, vagyis Isten felé. Rá gondolván, vele beszélgetve a lelkünk megtelik fénnel, meleggel, kedvességgel, élet-erővel. Testünk napoztatásáról bőrünk színe árulkodik, ha lelkünket fordítjuk Isten felé, viselkedésünk tanúskodik róla.

A nyári vakációra azt kívánom nektek, hogy testetek-lelketek egyaránt részesüljön a Nap jótéteményeiből.

János atya

Ha megvizsgáljuk az evangéliumi rész jeleit, Jézus szándékát, könnyen megállapíthatjuk: a gyógyulások, Jézus szavai-cselekedetei jelek, fontosak, de a legszembetűnőbb, "legtartalmasabb" jel Jézus szándéka szerint, a fiú öt kenyere és két hala. Azért, mert ez az elemzés, valószínű egy keményen dolgozó, az ott-hontól több napig távol levő pásztor TELJES ellátása, mindene volt. És odaadta. És a csoda csak ezután történik... A fiú maga a jel, aki Jézus gondolatát és szándékát közvetíti a körülállók felé. Az osztás, megosztás a jel "gyümölcse", amire utal, amit fontosnak tart. Adni, anélkül, hogy szegényedni, ajándékozni, ami gazdagít... Mind jóllaknak. Isten mindenkinek életető, tápláló Atyja.

Kedves Fiatalok!

Talán magunkra ismerünk ebben az egyszerű pásztor fiúban. Tőlünk is kérnek ételt, italt, ruhát, jó szót. Ne mondjuk azt, hogy nincs semmink. Adjuk bátran, bizalommal, jó szívvel akár az utolsót is, "az egész elemzésiát", mert csoda fog történni: Mindenki jól jár, mindenki jóllakik, mindenkinek jut, sőt: marad is... Pál atya

Teréz anya Rómában

Kalkuttai Teréz anya május 9-én az Örök Városba érkezett, ahol résztvett az általa alapított rend néhány ujoncának fogadalomtételén. A 86 éves Teréz anyát a hosszú repülőút megviselte és megérkezésekor orvosi beavatkozásra volt szükség. A római látogatás másik célja volt, hogy a pápának bemutassa utódát, Nirmala nővért, akit a Szeretet Misszionáriusai káptalanja Kalkuttában választott meg a rend legfőbb előjárójának.

Szekta-tagok Németországban

A német Parlament /Bundestag/ szektákkal foglalkozó bizottságának közvélemény-kutatásából az derül ki, hogy a lakosságból mintegy 800 ezren tagjai valamilyen szektának. Legtöbben a „Jehova tanúi”-hoz /100 ezren/ és a Scientologia egyházhoz /9 ezren/ tartoznak. Leginkább a 30-45 éves, magasabb képzésű és jövedelmű, általában egyedülálló személyek a „tipikus” szekta-tagok.

MK

SZAMOSI JÓZSEF:

HEDVIG – AZ ANGYALARCÚ KIRÁLYNŐ

Boldog Hedviget, a lengyelek szeretett Jedwigá-ját, II. János Pál pápa Rómában a szentek sorába avatta. Ez a szenttéavatás minket, magyarokat legalább olyan mértékben érint és lelkesít, mint a lengyeleket, hiszen Hedvig a mi Nagy Lajos királyunk leánya volt, sőt mindkét felmenő ágon vérségiileg is az Árpád-házi családba tartozik. Így hát – bár erről általában megfélekedzünk – jogosan sorolhatjuk a kedves királynőt a magyar szentek közé is. Emlékezzünk rá ezzel a cikkünkkel.

Talán ott kellene kezdeni, hogy Nagy Lajos csak nehezen viselte fején a lengyel koronát. Lengyelország kormányzását okosságából is lengyel anyára, Lokietek Erzsébetre bízta. A különben eszes, a politika szövevényeiben eligazodni tudó Erzsébet kormányzása alatt azonban kiéleződtek az amúgy is feszült belpolitikai viszályok, a lengyel asszony tüntetően magyar udvart, magyar szokásokat tartott s a lengyelek hovatovább jogos gyűlölettel viseltettek az "idegen" uralommal szemben.

KRÓLOWA JADWIGA

Boldog Hedvig királynő
Ismeretlen lengyel művész rajza

az olasz Visconti Viridis ugyancsak gyermekkorú, 8 éves Vilmos fiával. Négy év múlva, 1377-ben a Duna menti Hainburgban az ünnepélyes eljegyzésre is sor került. A bölcső-diplomácia ritka kivételeként, Vilmos és Hedvig később megszerették egymást. Ám a történelem Hedviget más, magasztosabb sorsra jelölte ki.

Nagy Lajos király halála után az örökösödési rend szerint, idősebb leányát, Máriát illette volna a magyar-, s ezzel együtt a lengyel trón. Ő azonban Luxemburgi Zsigmondal (a későbbi magyar király- és németrómai császárral) volt eljegyezve s a lengyelek – élükön OPELLNI (Opulai) László herceggel, aki Lajos királynak afféle helytartója, egyidőben nádora s Hedvig mellett a gyám szerepét töltötte be – semmiképp nem akartak "német" herceget maguknak. Hedviget, a kisebbik lányt viszont – Lokietek Ulászló unokáját – vonakodás nélkül elismerték királyuknak. Így azután a 11 éves Hedviget 1384 október 5-én, az ország primása, a Gniezno-i (Gnesen-i) érsek Krakkóban lengyel királlyá koronázta.

K
I
R
Á
L
Y
N
Ő

Vilmos, a völegény, boldogan sietett Krakkóba, hogy esküvőjüket, amelynek dátumát is már kitűzték – 1385 nyarára tervezték – előkészítse. Közben azonban váratlan szereplő jelent meg a politikai színen. A vitéz, még pogány hiten lévő, rettegett szomszéd, Jagelló litván nagyfejedelem fényes küldöttség útján feleségül kérte Hedviget. Kész volt Hedvig kezéért népével együtt megkeresztelkedni s Litvániát Lengyelországgal szövetségben egyesíteni. Hedvig anyja hallani sem akart a kéről, Hedvig is irtózáttal gondolt egy ilyen házasságra. Igen ám! De a lengyel nemesség és papság ilyen ajánlat után egyöntetűen Jagelló pártjára

készült a várkapu zárát, hogy völegényéhez meneküljön, de ebben megakadályozták. (Ezt a drámai jelenetet örökíti meg Jan Matejko lengyel festő, a 19. századi történelmi festészet kiemelkedő egyéniségének vázsa). Amikor aztán – a hagyomány szerint – a kápolnában imád-

Boldog Hedvig
Prokop Péter festménye

kozás közben egy égi hang azt sugallta neki, hogy hozza meg az áldozatot Lengyelország üdvére, lemondott eddigi dédelgetett ábrándjairól s a hősi önfeláldozást, a szerelméről való lemondást választotta. Vilmosnak menekülnie kellett a várból, soha többé nem találkoztak.

A egyezség megtörtént. Három nappal Jagelló megkeresztelkedése után, 1386. február 18-án, a 13 éves Hedvig, a mindenkit elbájoló angyal-arcú királynő, a krakkói dombban kezét adta a nálánál 26 évvel, egyesek szerint ennél is sokkal idősebb, harcokban edzett, morc külsejű Jagellónak, aki – felvette a II. Ulászló (Wladyslaw) nevet. A harcias litván nép, amelyet Nagy Kázmér és Nagy Lajos hasztalan próbált megtéríteni, egy törekeny, félig gyermeklány önfeláldozása révén vette fel a kereszténységet.

Az országra szóló esküvőre összehozott vendégek közül ketten feltűnően hiányoztak: a menyasszony egy évvel idősebb testvére, Mária magyar királynő, valamint anyjuk,

nek neveznek. Hedvig tehát az önfeláldozás és erkölcsi nagyság felé vezető ösvényre lépett, mint előtte Árpád-házi nagynénjei: Szt. Erzsébet és Szt. Margit.

Életéről egykorú feljegyzések aránylag keveset mondanak. Talán azért, mert megbékélt életet élt, az Anjouk életét kísérő sorstragédiák elkerülték. Pedig nem lehetett könnyű gyermeklányként idegen országba kerülni, idegen férj mellett, elszakadva anyjától, testvérétől. Mondják: sokat utazott, jótékonykodott, fölkarolta a szegényeket, kórházakat alapított, nem szűnt meg fáradozni a tudományos élet felvirágoztatásáért. Végrendeletében úgy intézkedett, hogy vagyona, ékszerei és ruhái felerészben az 1364-ben nagybátyja, III.: Kázmér király alapította krakkói egyetemnek, felerészben a szegényeknek adassék. Jellemében erő és szelídség párosult. Amikor férje a zavargók ellen keményen föllépett s jószágait elkobozta, Hedvig visszaadatta azokat. Ez időből való egyetlen feljegyzett mondása: *Ha vissza is adtuk elvett jogaikat, ki fogja visszaadni elsírt könnyeiket!*

Hedviget lengyelek és litvánok bizonyára magukénak érzik. Mennyiben tarthatjuk magunkénak mi magyarok? Ami döntő súllyal esik itt latba: Hedvig mind apai, mind anyai ágon, egyazon fokon, az Árpád-házi szentkirályok vérszerinti ivadéka, lévén Nagy Lajos dédanyja, Mária-, és Kotromanics Erzsébet dédanyja, Katalin testvérek: mindketten V. István király leányai. Különböző "bosnyák" Erzsébet s természetesen Hedvig is a közismerten magyar szellemű budai udvarban nevelődött, ott pedig a magyar nyelv tudása kötelező volt. Jellemző, hogy magyar gyónatatót vitt magával Krakkóba. Honvágyat is érezhetett szülőhazája iránt, 1392-ben Mária nővérével nagyobb magyarországi utazást tett. Magyar öntudatára vet fényt, hogy Mária halála után annak férjét, Zsigmondot, nem ismerte el magyar királynak. A magyar trón törvényes örökösének egyedül önmagát tekintette. Jagellóval való házasságából 1398-ban egy leánygyermek született, akit nagyanyjáról kereszteltek Erzsébetnek. De a Nagy Lajos-unoka hamarosan meghalt s az őt világrahozó édesanyját is nem sokkal utóbb gyermekágyi láz vitte el 1399. június 17-én. A krakkói dombban van eltemetve. Márvány szarkofágján – ahogy szokás – fekvő helyzetben ábrázolták, fején koronával, imára összetett kezekkel. Latin sírversében, a többi közt önfeláldozó házasságára alludáló sorok olvashatók, magyarul ilyenformán: *Érzelmét gigászi erővel megfékezte, magát önmagának vetve alá!*

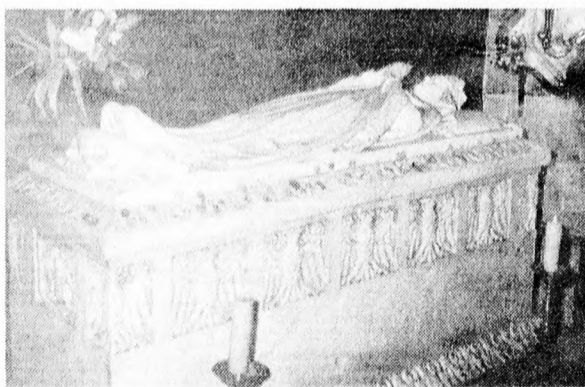
Hedvig szenttéavatási eljárását II. János Pál pápa, még mint Wojtyla krakkói érsek sürgette, s a lengyelek már 1914-ben kérelmezték Rómában. De a dicséretes kezdet a történelem viharzásában, – akár a mi Szent Margitunké hét évszázadon keresztül! – folytatás nélkül maradt. A lengyelek azonban mindig nemzeti szentként tisztelték.

A magyar Anjou-ág utolsó szép hajtása, aki a lengyelek és litvánok kettős koronáját viselte, a lengyelek szeretett Jadwigája, mindössze 26 évet élt. Koporsójánál a lengyelek mégis úgy érezték, hogy minden idők legnagyobb királynőjét veszítették el. Csakugyan: angyalarcú királynő volt, de szépsége nem csak külsejéről, hanem lelkéből, az egész lényből sugárzott. ■

1376-ban véres összeütközés keletkezett s ha igaz, 160 magyart öltek meg Krakkóban.

Sokat és szívesen emlegetjük a magyar-lengyel történelmi barátságot, amely István király óta a századok folyamán csak szorosabbá vált. A két nemzetet uralkodóházain keresztül rokon és politikai kapcsok, hasonló küldetéstudat, hasonló történelmi sors kötötte össze. Már az Árpádfiak lengyel földön találtak menedéket; Erdély adta nekik egyik legnagyobb uralkodójukat, Báthory Istvánt; Rákóczi lengyel földön, Brezán várából adja ki édes hazánk és nemzetünk érdekében első manifesztumát és onnan küldi haza a *Cum Deo pro patria et libertate* felírású piros selyemzászlóit. Később is a "testvéri" együvé tartozásnak mennyi megható, szinte napjainkig tartó megnyilatkozása, – hiszen ismerjük őket! – És groteszk tréfája a sorsnak, hogy a 900 éves barátságra éppen Nagy Lajos lengyel királysága vet sötét árnyékot. De egy név mégis szivárványként ragyog fel a viharfelhők mögül, egy fényes név: Hedvigé.

Hedviget, Nagy Lajos legkisebb leányát, már a bölcsőben eljegyezték III. Habsburg Lipót osztrák herceg és

BOLDOG HEDVIG MÁRVÁNY SZARKOFÁGJA
A KRAKKÓ-I WAWEL SZÉKESEGYHÁZBAN

állt, hiszen Lengyelországnak legveszedelmesebb ellenfele volt a kéré, s az Egyháznak sem lehetett közömbös a litván népnek a nyugati kereszténységhez való csatlakozása. Vilmos előtt tehát bezárultak a kapuk. De Vilmos ekkor még bízott abban, hogy feleségül veheti Hedviget, minthogy a házasságot Erzsébet özvegy királyné is pártolta. A lengyel koronatanács azonban hallani sem akart a "német" herceggel való házasságról. Hedvig kétségbeesve próbált Vilmostal találkozni. Egy hatalmas szekercével már leverni

Erzsébet, az özvegy magyar- és lengyel királyné. Velük és körülöttük éppen akkoriban véres események zajlottak s ezek végül odavezettek, hogy a délvidéki lázadók Erzsébetet saját lánya szemláltára fojtották meg Novigrádban.

Az esküvő után Hedvig csodálatraméltó lelkierőről tett tanúságot. A kis vértanú királynő arcán senki nem látott már bánatot és szomorúságot, – írja egy hazai történész, Dümmerth Dezső – lelkében akkor már úgy látszik, átvette szerepét az a fegyelem, melyet a keresztény hívők aszkézis-

MAGYAR NYÁR – VERSBEN ÉS PRÓZÁBAN

HAZAI TÁJAK

Mint az utas, aki elvált kedvesétől s a kedves képe a növény távolsággal szépül, mint léghajós, kit gömbje egyre magasabb tájak felé visz s közben szívében egyre gazdagabb lesz, amit odalenn hagyott – úgy jöttem rá, legtöbbször távozóban, legtöbbször külföldön a kócoska árva magyar táj gazdagságára és szépségeire. Még ha a szemem a csonka, szűk ország vidékeit fogta is be csupán, mennyi szín tündökölt e földön! Mondhattam-e joggal szegénynek magamat? Hisz ott az Alföld, ez az aranyárga sík a búzavirág zafírkék ékszerivel, a ropant és végnélküli síkság, melynek szélén csakúgy eltéved a szem, mint a tengerek színén. Egészen sík síkság, e tökéletesen legyalult föld, az őszinteség földje, hol minden egészében mutatkozik meg, hol hibátlan és makulátlan kör a szemhatár, hol a nap semmivel, a táj egy részletével sem tesz kivételt, hol nincs napos oldal és árnyékos oldal, ez az egyenesség földje, mely betölti a bibliai parancsot: A te beszéded legyen igen, vagy legyen nem. Táj, mely minden részletében és kivétel nélkül egyformán válaszol a természet erőire, kalászái egyformán sárgulnak a napban, búzaszájai egyformán szaladnak a szélben, fájnak csúcsa egyformán hajlik a vihar alatt; táj, hol minden út nyílegyenes lehet, hol nem kell célszerű kerülőket tenni; az idealizmus földje, hol nem lehet mód és nincs szükség megalkuvásra, kitérőre,

kerülőútra, erre közelebb, de arra hamarabb – ra.

És a Dunántúl! Táj, mely csupa játék! Ha az Alföldön a fák menetelnek, itt kergetőznek, bujócskát játszanak, görbe vonalakban futnak fel a lejtőn, itt minden hajlik, játszik, kergetőzik, mint kislányok a játszótereken, csupa-tánc vidék, csupa-egyéniesség fa, csupa kanyar utak; e táj játszik az emberrel, nem mint macska az egérrel, hanem mint gyermek a labdával, mint falomb a napfényvel, mint fodrozódó és megint elsimuló vztükör annak arcával, aki belenéz. Az engedelmesség földje, hol földszalagok, utak, falvak és szekerek a dombhajlások szelíd parancsainak engedelmeskednek; a változatosságé, hol minden kilométeren új táj, új részlet, új szín fordul elé; a dallamosságé, hol a hegyek és a dombok vonala is a földnek valamilyen állandó belső ritmusára táncol; táj, melynek uralgó eszméje nem az igazság, hanem a szeretet, nem a következetesség, hanem az engedelkenység, nem a fanatizmus, hanem a megértés. És kacér táj is egyben. Dombos tenyerében egy fényes tükördarabkát tart, a Balatont és abban nézi magát. Ha telt volna szegénységétől, francia divat szerint öltözött volna mindig. És a többi tájak is, mind...mind...

/A "Szerelmes földrajz"-ból./

Szabó Zoltán

DÉLIBÁB A HORTOBÁGYON

Az idő kitisztul, a felhők eloszlanak, semmi szél nem leng már; s ekkor egyszerre elkezdi a délibáb a maga tündéraját. A szemhatáron tenger terül széjjel, mely sebesen futó hullámokat látszik hányni, s a futó hab tetejéből sötétzöld erdők, szigetek emelkednek elő. Az elhagyott karám, melyet az imént láttunk, egyszerre emeletes palotává magasodik fel, s az újvárosi templom felkap az égbe s bazilikává nő meg. Majd egy szép hosszú várost látunk fehér házak sorival; nem város ez, hanem legelésző

ökrök. A tenger lassanként elnyeli a távot; úgyhogy az ökrök a szemhatáron látszanak állani. Az optikának minden szabálya fel van forgatva. A távol álló tárgy lesz nagyobb, a közelebbi kisebb. Elénk támad egy emberi óriás a látóhatáron, aki úgy látszik, apró sertéseket hajt maga előtt; mikor közelebb érnek, akkor látjuk, hogy az óriás egy gulyásbojtár, az apró állatsereg pedig kétszáz fiatal bika egy csoportban. Majd megint egy gályából álló hajóhad látszik vitorlázni: rájövünk, hogy azok legelésző lovak. Mikor közelebb megyünk hozzájuk, kijönnek a délibábból, egyszerre úgy eltörpülnek, hogy alig látjuk őket.

Néha délibáb felkapja a látóhatár alatt mélyen fekvő helységek rajzait, a szemünk elé olyan közel hozza, hogy az utcákon szaladgáló embereket ki lehet venni; a Hortobágy egyszerre tele lesz városokkal. Ezt különösen reggel látni. Máskor meg azt látjuk, hogy két ménes legel egymás fölött, az egyik a földön, a másik a levegőben. A háznaknak, tornyoknak vízképe úgy látszik meg a délibábban, mintha csendes tó tükrében verődne vissza, de azt is megteszi a délibáb, mikor jókedve van, hogy a házat és a viszképet a tetejével, a tornyot a hegyével megfordítva ragasztja össze.

S ez a tündéri játék így folyik napestig: mentől égetőbb a napsütés, annál tünteményesebben...

Jókai Mór

NYÁRFA

– Mily szép nevem van. Hallod? Nyárfa, nyárfa.
Karcún, fehéren állok a határba.
Úgy reszketek és sírok, mint egy árva.
S minden széllel zenélek, mint a hárfa.

Kosztolányi Dezső (1885-1936)

EGY RÉGI BUDAI NYÁR

Június vége felé, már tűző napsugár olvastotta a pesti aszfaltot. Lomhamozgású kiszáradt gégejű járókelők fagyallatot szopogattak s a bőrkötényes söröskocsisok napestig túlóráltak. Hölgyeink lenge ruhában, hófehér arc-bőrüket féltve napernyővel korzóztak. Pestiesen mondva: beállt az uborkaszézon.

A fiumei gyors mindennap zsúfolásig megtelt. Kispénzű polgárok, meglegedtek egy Balaton-i nyaralással. Tehetős emberek, a kéklő Adria partján fekvő "osztrigás" Abbáziában kerestek hűsülést. Dolgos Jánosnak, ilyenfajta költséges kedvtelésre nem tellett. De ezért cseppet sem bántódott – régi szokása szerint egy átszállóval átkocsizott Budára – nyaralni.

Ott többféle látványos szórakozás várta. Így Abbáziáról könnyű szívvel lemondhatott. A budai táj különösen szép fekvését, a rómaiak már Krisztus előtt felfedezték. A mai Buda északi részén várost építettek... Aquinkumot! Így lett Buda közép Európa egyik legrégebbi városa. A feltárt őskori város romjai egy római stílusban épített múzeumban láthatók. Ezt számos díszesen faragott kőkoporsó veszi körül, majd több ezer személy befogadású két Amfiteatrum, mely Budának ősrégi mivoltát híven tükrözi.

Amíg Pest a 67-es kiegyezés után mér-földes csizmákkal haladt egy világváros méretei felé, addig az ősi koronázóváros Buda, egy levendula illatú, csendes kisváros maradt a maga közvetlenségével és életörömeivel. A magyar régmúltat viszáidézve, Buda első látványossága... a királyi vár. A történelmi nevezetességű vár sok török-tatárt látott maga körül. A legutóbbi világégésben, idegen katonák kíméletlen harcának martaléka lett. Fénykorát Mátyás – "az igazságos" királyunk akkori művelődésének egyik központja volt! A magyar koronás fők székhelye, Széchenyi reformkorával bekövetkezett békés megújulás után már teljes pompájában tündökölt.

Vasárnap és nemzeti ünnep alkalmával különös színpompával történt az udvarlaci őrségek váltása. A felvonuló századot már a laktanyától, pattogó indulókat játszó katonazenekar kísérte fel a várba. Ilyen alkalommal, az általunk szeretett és minket szerető Erzsébet királyné lakosztályában berendezett múzeumot is megnyitották. A tragikus sorsú királyné utolsó útján viselt feketecspike ruhája – szomorú emlékeztetést ébresztett minden magyarban. Ezzel egyidejűleg a jórészt carrarai márvány díszítésű várkapolna oltára mögött Szent István királyunk jobb kezét tartó ereklyét is meg lehetett tekinteni.

A különböző fegyvernemek díszszázadai mindennap déli 12 órakor váltották egymást. Pontos időbeosztással, hangos vezényszavak és állandó dobpergés közben – kemény díszlépésben, palotaőrök – koronaőrök – és párduckacagányos testőrök vonultak fel. A váltások alatt beálló szünetben katonazenekar szórakoztatta a fényképező kíváncsiakat.

Míg a Budára igyekvő villamosok széles ívben kerülgetik a történelmi várost, az odaigyekvő gyalogjáró, kényelmesen átsétál a maga nemében páratlan szépségű történelmi Lánchídon – s amint az alagútból kibújik, egyszerre Buda szívében találja magát. Jobbról Gulácsy Irén és Szabó Dezső kedvenc kávéháza, a

Philadelphia, hol minden nap együtt kávéztak. – Balról egy magas rácskerítéssel övezett ősrégi, szépen gondozott nyilvános kert, a "Horváth-kert". A kertből kihajló évszázados fák hűsében tovább sétálva, csakhamar felfigyelünk egy zöldre festett faépületre, mely minden régi "budai nyár" üde színfoltja volt, s egyben a század eleji magyar színművészet erős pillére, – "a Budai Színkör".

Régmúltat idézünk, amikor hálás visszaemlékezéssel egy-két percet a társulat úttörő művészei emlékének szentelünk. Integer hazánk legnagyobb vándor társulata, télen a Temesvár-i kőszínházban működött. Onnét külön szerelvénnel érkeztek Budára. Nyári vendégszereplésük élénk vérkeringést hozott a csendes Buda életébe. Ez volt ám a gárda!

Népszínmű – vígjáték – opera – operett, váltogatták egymást a heti színlapon. Művészeiről méltán elmondhatjuk: a tökéletes művészet magas iskoláját képviselték. A színkör zenei próbatermének ablakai a kerre nyíltak. Az alattuk elhelyezett padok már kora délelőtt benépekedtek. Főleg "Frejlák", gyermekgondozó kisasszonyok és mindkét nembeli nyugdíjas öregek ingyenesen élvezték a kihallgató dallamokat.

A nyár valamennyi örömeivel gyorsan tovasuhan. Az első – "ember" megjelent a kincses kalendáriumban. A hirdetésoszlopokra ragasztott színlapokon meghirdették a búcsú – előadást. A búcsúzás érzése mindenkor lelki fájdalommal jár. Ez minden alkalommal mélyen járta át a budaiak szívét.

Nemeskéry László

KASZÁLÓK

Kövé aranyat izzad a nap,
illattal, mézzel csordultig a széna.
A mezőn hajlong az is, aki béna.
A suhogó rendek hullanak.
Dalolnak a marokszedő lányok,
az ember nekidől a kaszának,
az asszony a kenyeret bontja,
Pöttönke porontya
Kapkod a pille után.

Az országúton vastag,
csúnya por
lomhán kevereg,
köpködik, kavargják löcsös szekerek,
olajos gumik, tankos seregek.
Mennek, mennek, seregelnék,
sírnak és szemetelnek,
életek, halálok menetelnek.
A menendők mennek, a maradandók állnak.
Az ember nekidől a kaszának,
az asszony a kenyeret bontja,
pöttönke porontya
kapkod a pille után.

A barátszékfű meg a zsálya
boldogan nyújtja fejét a kaszára.
Ád a tehén szagos fű helyett
habzó csuporba párolgó tejet.
Forró tejből lesz meleg vör patakja:
ember élete, Isten gondolatja.
Az ember, akár a mezők virága,
rámosolyog az illatos világra,
holnap hajnalra kasza éle várja,
porából kinő a szekfű, a zsálya.
A mulandók múlnak, az állandók állnak.
Az ember nekidől a kaszának,
az asszony a kenyeret bontja,
Pöttönke porontya
kapkod a pille után.

Sík Sándor (1889-1963)

DÉL A MEZŐN

Megállottak a szelek,
szőke kislány közeleg.
Jön a dűlőn, a porban,
ebédet hoz szatyorban.

Hej csibeláb, csibeláb-
Szőke kislány mezitláb,
térdig rózsá a lába,
s rakja az út porába.

Szőke kislány, ne siess,
mert kilötyög a leves!
Tedd le inkább, he nehéz,
hadd pihenjen a kis kéz.

Húzódik a gyenge váll,
de a cseppesség meg nem áll.
Megy vigyázva, szaporán,
nyomot hagy az út porán.

Óh, be ici – pici nyom!
Mint egy karcsú lilium.
Talan nyoma sem lenne,
he ebédet nem vinne!...

Erdélyi József (1897-1978)

MAGYAR NYÁR – VERSBEN ÉS PRÓZÁBAN

ISTENÁLDOTTA BÚZA

A búzamezőkről hoztam ezt a mesét, amelynek édes az íze, mint a bibliai manának. Tovább adom úgy, ahogy vettem, azaz, hogy sokkal olcsóbban adom, mint amibe nekem került.

Mert kalászszedő Mária néni mesélte el nekem, akit ülve találtam a kunágotai tarlón, két keresztbe fektetett zsákocskával mellett.

– Mit visz, szülém? – kérdeztem a szegény, tőporódott öreg kis Noémit.

Csak vinném, lelkem, ezt a kis felejtett kalászt, mert a gazda megengedte, hogy összeszedhessem, de vinni már nehéz kereszt ez az én öreg vállamnak.

Fölkaptam a vállamra kalászszedő Mária néni nehéz keresztjét és míg beértem vele a sárfalú zsellérputriba, addig mesélte el Mária néni az istenáldotta búza történetét. Mikor bevégezte, azt tette hozzá: Adja az Isten a lelke üdvösségire... Hát én senkitől sem kívánom, hogy vigye az én keresztmet, hanem aki elolvassa a búza legendáját, annak én is azt teszem hozzá:

– Adja az Isten lelke üdvösségire...

Úgy volt az, hogy mikor az Úristen a világot megteremtette, leküldte az angyalokat, nézzenek körül idelejt, van-e még valami híja a világnak.

Van ám, urunk – teremőnk, – jelentették az angyalok – mert búzáat elfelejtettél teremteni.

Ejnye, ejnye, – csóválta meg az Úristen a fejét – hát akkor miből sütik odalent az emberek a kalácskenyeret?

Bizony csak zuzmóból török, fakéregből őrlék – panaszkodtak az angyalok.

Na ez nem jól van így, – tűnődött el az Úristen – de hát mit lehetne itt most tenni?

Kiadta az Úristen a parancsolatot az angyaloknak:

Nosza hamar, rázzátok ki az abroszomat az ablakon!

Egy – kettőre fölkapták az angyalok az aranyabroszt az Úristen díófaasztaláról, vitték a csillagablakhoz, ami morzsa volt rajta, azt mind kirázták a földre: abból

hajtott ki idelejt a búza.

Az ám, csakhoggy akkoriban még nem volt istenáldotta búza a búza. Olyan volt az csak, mint az árokponton növő vadbúza, amivel a gyerekek szoktak játszani. Alacsony a szára, tarackos a gyökere, létrás a kalásza, apró a szeme.

Ejnye, de hitvány giz-gaz lepte el a földet – mondogatták az emberek és ügyet se vetettek a búzára, hanem az után is zuzmóból, meg fakéregből őrlték a kenyeret. Mert mindig olyanok voltak az emberek, hogy a jó se kellett nekik, ha rájuk nem parancsolták, ugyan néha még akkor se kellett.

Mindössze két testvér akadt, aki azt mondta, hogy nem szabad az Isten ajándékát megvetni, hanem legalább is próbát kell vele csinálni. Az egyik is fogott magának egy darab búzaföldet, a másik is.

Isten nevében vessünk – mondta a fiatalabb, akinek annyi volt a fia, lánya, ahány az ujjja.

Isten nevében arassunk – mondta az öregebb testvér, aki olyan magánosan élt a világban, mint valami öreg szilfa a pusztában.

Hát hiszen vetni könnyű volt, mert abban a szél is segített. Vitte az apró magot mint a pelyvát s hol szemenként hullajtotta el, hol csomósan ágyazta bele a földbe.

Bezzeg nem fúj a szél aratáskor. Sütött a nap, mint a fűtött kemence, hullott a verejték, mint az eső, szédelt a két testvér, mint a beteg. Külön kellett leszakítani minden szál búzácskát, kézzel ki-

világon.

Legyen megáldva, amit a szeretet megszentelt – mosolyodott le az Isten az égből.

S azóta olyan bokros növény, dús kalászu, kövér szemű, istenáldotta növény a búza. De mikor gyűlölködés hatalmasodik el az embertestvérek

KIS FÉNYEK NAGY ÁRNYÉKOK ALATT...

Ahhoz, hogy az embernek öröme legyen, már gyermekkoromban kiszámítottam, nem is olyan sok kell. De kiszámítottam azt is, hogy rejtelmes és furcsa az ember, mert amikor már markában van az öröm, egyszerűen csak eldobja, aztán sír, hogy ő nem lelt örömet soha. Na, így jártam az örömmel.

Ötéves kisgyerek voltam, sokat kacagtam és pendelyeskében jártam. Volt egy kicsi húgom is, három éves, kék-kantusos. Pösze volt a haja és pöszen beszélt. Pöszen, de azért szakadatlanul. Nahát, mi ketten jártunk, ketten szöktünk hazulról és ketten kerestük az örömet.

Kinn a tanyán valahol ürgelyuk volt. Naponta megnéztük. Igen, mert édesanyám azt mondta, hogy abban benn az öröm lakik és aki azt egyszer meglátja, annak olyan szép virágos szüre lesz, mint Bagosi Imrének, a gulyásbojtárnak.

Na, lestük hát! Bizony lesegettük.

Egyszer, úgy Pünkösöd táján édesanyám vette a kaskáját, s a reggeli harmatban elindult át a gyepen Szalontára és azt mondta, hogy ő majd onnan küldi az örömet, csak mi várjuk türelemmel a lyuknál. Mi álltunk és néztünk édesanyám

között, akkor alacsony a szára, tarackos a gyökere, létrás a kalásza, apró a szeme...

Az Isten tudja, lelkem, mitől van, – sirogatta meg a kabátom ujját búcsúzóban kalászszedő Mária néni – de mintha csupa vadbúza nőne mostanában.

Móra Ferenc (1879-1934)

Az öröm kiesett a kezünkől s úgy emlékszem, többé nem vártuk a lyuknál...

Mi hát: én meg a pösze húgom futottunk. El az örömtől, el a tanyától. Át a gyepen új öröm felé.

Ott legelt, nem messze a falka birka. Apám egy dombon feküdt. A szívünk dobogott, repült a kék kantus, lengett a pendely, tüzelt a nap és mosolygott az ég.

Át a roppant legelőn két kicsi virág ingott: egy kék, meg egy fehér. Az égen felhők, a gyepen virágok, a dombon meg apám.

Odaértünk. Reszketünk. Mellére rogytunk.

– Jaj, apám, megesz minket az öröm – mosolygott pösze.

A nagy kemény apám felült a dombon. Mosolygott.

– Hogy az öröm megesz?!

– Igen, megesz minket... nagy farkája van... olyan ni! – Kicsi virágszárkezeléssel mutatta is.

A nagysipkás apám most már nevetett. Közel búttunk hozzá. Kacagtunk neki. A térdére másztunk, leszedtük a sipkáját.

A dombon virág volt, libavirág. Rengeg. Pösze a virágok közé tette a sipkát és beleült. És örültünk nagyon, hogy örömiünk van. És örültünk, hogy apám is örül.

Egyszer csak felállt apám s intett Pösze-nek.

– Gyere elő!

Pösze totyogott. Én csupa kérdőjel voltam.

– Én is?

– Te is!

És már ott is ültünk a vállán az apámnak, mint két virág a barna gallyon.

Valami nótát dúdolt, apám, szilajat, szöveg nélkül. Dúdolt és táncolt. Roppant csizmája alatt rengett a domb. Forgott szilajon. A két kezével magasra tartott bennünket, mint magját a fa.

S körül a legelőn birkák legeltek, bibicék rittak s középen egy kicsi dombon egy zord pásztor táncolt.

Aztán letett bennünket. Leült. Nem táncolt többet. Kiejtette kezéből az örömet. Hiába kacagtunk neki. Valami ismeretlen hatalom elvitte megint a lelkét.

Az égre felhő bolygott.

S ültünk csak a dombon, a virágzó gyep közepén hárman, öröm nélkül, kis nyárban, nagy árnyékok alatt.

Sinka István

Szamosi József: MAGYAR NYÁR (1949)
Festett faládika, oldalán a négy évszak. Ez az elülső oldal:
"Érik a, hajlik a búzakarász"

pergetni minden kalászt, s utoljára se lett több az egész termés egy-egy zsák búzájánál.

Szép, holdvilágos este volt, mikor a fiatalabb testvér bekötötte a zsákját a tarlón. De ki is nyitotta mindjárt, felét kiöntötte a szérűre és csak a másik felét hagyta a zsákban.

Hát azzal mit akarsz? – kérdezte a felesége.

Ezt átviszem a bátyám szérűjére, odaöntöm az övéhez. Nézd nekünk vannak fiaink, lányaink, akik segítenek kenyeret keresni. Neki nincs se kicsi, se nagy, aki segítségére legyen.

Isten segítsen meg jó szándékodban! – igazította az asszony az ura vállára a zsákot.

Az ember azzal nekivágott az éjszakának. Hát ahogy a földje széléhez ér és át akar bújni az eleven sövényen, összeütődik valakivel, annak is zsák van a hátán, mint neki, az is hátrahökken, mint ő.

– Te vagy az, öccse?

Én ám, bátya. Hát te hová igyekszel éjszakának idején?

Én bizony tehozad indultam – tette le az öregebb testvér is a zsákját. – Azt gondoltam el, hogy meg kell azt én nekem feleznem teveled, amit az Isten adott. Magányos ember vagyok én, kicsivel beérem: ti meg sokan vagytok, sok éhes szájat kell megelégtened.

Abban a percben nagyot villant fejük fölött az ég, hirtelen meleg szellő kerekedett, fölkapta a zsákokat s ami búza volt bennük, azt mind szertesét szórta a

után. S mikor már a kendője piros színét is megette a messzeség, én meg a kis húgom leguggoltunk az ürgelyuk mellé.

– Hallgass, kicsim – mondtam a húgomnak – mindjárt jön az öröm.

Csend lett. Hallgattunk. A nap sütötte a hátunkat, bogarak zümmögtek, a kicsi húgom tán még el is szunyókált. Messzi a délibábnan a gulya meg a falka-birka lábbal felfelé lubickolt a fényben. Szemünk meg-megrebbent s néztük a kis kerek lyukat. Vártunk. Örömiünkben, hogy édesanyánk már Szalontán lehet s örömiünkben, hogy várhatjuk az örömet kisnyárban Pünkösöd előtt.

És az öröm megjött. Villámgyorsan pattant ki a lyukból, tündöklő tiszta gyöngyszeme égett, két lábán állt s az első lábain reszkettek a körmök. Finom bőrét a melle táján olyan gyorsan emelte a szívverés, hogy olyan gyorsan nem pereg a számtan. Egy pár pillanatig állt. Nem is lélegzett. De a borzalom rácsattant kicsi agyára s felgyújtotta benne a cselekvést. Menekült. Vissza a lyukba. Egyetlenegy mozdulattal hajlott fejfelé vissza, bojtos farka csapódott s hátsó körmeivel felénk rúgta a port.

Eltűnt... Ürge volt.

Pihegtünk.

Tücsök ugrott. Csend volt. Gyep, fa, tanya, árokpárt, délibáb, mint egy fényesen forgó nagy karika gurult felénk s mindezek tetején ott lángolt az öröm: a két gyöngyszem, a reszkető körmök és a bojtos farkok.

Már lélegzettünk, már fogtuk egymás kezét s aztán uzsgyi: neki a nagyvilágnak.

ATÁPAI KRISZTUS

Az ország útján függ s a földre néz,
Arcán szelíd mosoly a szenvedés.

A falu népét nézi csöndesen,
Amint ballagva munkából megyen.

Az ősi népet, mely az ősi föld
Zsellére csak és várja az időt,

Mikor saját portáján úr leszen,
Mikor az élet néki is terem.

A magyar Krisztus, a falusi szent
Hiszen nekik is megváltást izent.

Olyan testvéri áldással tekint
Feléjük és biztatja hivat.

Feje fölött a nyárfa is magyar,
A fecske is és egy a zivatar,

Mely őt paskolja s a falut veri
És folyton buzgó őt szent sebei

Nem a magyarság sorsát hirdetik?
És ki segít már, ha ő sem segít?

Juhász Gyula (1883-1937)

CSENDES KÉVÉBE...

Csendes, kévébe kötött reggel
zsömle-zizegésű világ,
porhanyó falucska, mondd el
a lány kenyér dalát.

Im, a könnyű szél elősurran,
tereget szép búzamezőt
s tovaringatja lágy fodorban
a zümmögő időt.

József Attila (1905-1937)

ÉRETT KALÁSZOK

Kaszált vetésen sír a pitypalaty.
Már peng a kasza künn a réteken.
Ó jó Uram, terméstudó nagy Isten,
Hallgass meg az én nyári énekem!

Künn néped ajkán hull a hő veríték
S aratja áldásod kalászeit.
Aján magyar dal zeng és benn szivében
Oltárt emelt az égi, drága hit.

Ó jó Uram, szolgálás hűs templomodban
Imádkozik dolgos, hű népedért.
Adj sok kalászt itt földi életünkben
S hitünkért fönn a mennyben - zöld
babért!

Harsányi Lajos (1883-1959)

K Ö N Y V E S P O L C

SÓLYMOS SZILVESZTER: SZENT ZOERARD-ANDRÁS /SZÓRÁD/ ÉS BENEDEK REMETÉK ÉLETE ÉS KULTUSZA MAGYARORSZÁGON. Budapest, 1996. Magyar Egyháztörténeti Enciklopédia Munkaközösség kiadása. 176 old. és 68 képes oldal.

A bencések Pannónhalmára való metelepedésének ezredik évfordulójára jelent meg Budapesten Solymos Szilveszter bencés egyháztörténész könyve a két zaborhegyi remetéről. Szakmabelieken kívül még a műveltebb magyar elmék sem igen tartják nyilván őket, jóllehet mindkettőjük 1083-ban István királlyal, Imre herceggel és Gellért püspökkel együtt emelkedett a szentek sorába. Annál előbb századok óta kultuszuk és tiszteletük a mai Szlovákiában és Lengyelországban, kivált az előbbiben, mint-hogy a Felvidéken, Nyitrán és Trencsén környékén éltek, ami egyébként az ő idejükben nemcsak politikailag, hanem etnikai szempontból is Magyarországhoz tartozott. Életük szinte végül is a történelmi magyar földön folyt le.

Lapunk korlátozott terjedelme nem ad lehetőséget, hogy Solymos könyvével – ahogy megérdemelné – részleteiben is foglalkozzunk, néhány alapvető tény-megállapítást azonban fontosnak tartunk itt is ismertetni. Jó emlékezetben tartani, hogy a két remete életét Boldog Mór pécsi püspök írta meg életrajz jellegű munkájában, a "Vita"-ban. Boldog Mór – szerzőnk következetesen Maurus-ként

GYERMEKEK ÉS APÁK

Az utóbbi időben egyre több olyan tanulmány és elemzés látott napvilágot Nagy-Britanniában, amely a fiatalok erőszakos magatartását elsősorban az apa hiányának tulajdonítja. Normann Dennis szociológus a brit társadalommal foglalkozó "A szegénység új formái" című könyvében azt fejtegeti, hogy a gyermeknek szüksége lenne egy ún. "fizikai apára", tehát aki ténylegesen ott-hon van, megszabja, mikor kell a gyereknek haza mennie, mikor van a közös étkezés, aláírja az ellenőrzőjét és amíg kicsi, elkíséri az iskolába. De hasonlóképpen – írja a szociológus – nélkülözhetetlen az ún. "társadalmi apa", aki példát és biztatást ad gyermekének az igazi férfias magatartásformák elsajátítására, mit jelent felelősséget vállalni a családért, feleségéért s a közös gyermekekért. Dennis – aki a múltban munkáspárti képviselő volt, többek közt így fogalmaz: "Negyven évvel ezelőtt a brit társadalomban megbecsülés övezte azokat a férfiakat, akik családot alapítottak és felelősséggel gondoskodtak feleségről és gyermekekről. A hatvanas évektől ez a társadalmi modell megszűnt, a házasság nem volt többé illő és elvárt aktus, hanem magánügy, opció, személyes választási lehetőség. A szexuális magatartás liberalizálódása következtében pedig a férfiak nem éreztek többé felelősséget feleség és gyermekek iránt". Ismételt hangszólyozza a szociológus, hogy az angol újságokat és börtönöket megtöltő fiatal bűnözők története mögött az apa alakjának hiánya húzódik meg. Nem volt "fizikai apjuk", aki az életre nevelte volna őket, sem "társadalmi apjuk", aki megtanította volna őket a felnőtté válás szabályaira, a felelősségérzetre, hogy elvégezzék a munkájukat és engedelmeskedjenek a törvénynek. A fiatalok bűnözők csaknem mind olyanok, akiknek nincs normális kapcsolatuk az apjukkal. A bűnözés a 14-17 éves leányokat is csábítja, de a kamaszkoron túllépve, a lányok többsége beilleszkedik a társadalomba és munkát vállal. Nagy-Britanniában 1976-ban 290 ezer apa nélküli család volt, tizenöt év múlva, 1991-ben ennek már több mint a kétszerese. VR/MK

említi, mi azonban az irodalomban megszokott Mór néven – maga is pannónhalmi bencés, később pécsi püspök, az első magyar író. Munkáját 1064 körül készítette, amelyben Zoerard /Szórád/, szerzetesi nevén András remete életének csodás eseményeit örökölte meg és természetesen elmondja tanítványa, Benedek vértanúságának történetét is.

Emlékeztessünk itt még arra, hogy Pannónhalmi Boldog Mór ma sincs hivatalosan fölvéve a szentek közé, igaz ugyan, kezdettől fogva szenteknek kijáró tisztelet övezte. A mostani nagy jubileumok alkalmul szolgálhattak volna, hogy a magyar szentek szép sora vele bővüljön, hiszen származásilag is magyar volt, és a legenda szerint Szent Imre meglátogatta Pannónhalmát hét csókkal tüntette ki.

Említettük az imént, hogy a két zaborhegyi remete oltárra emeléséről alig-alig esik szó, pedig a Hartvik püspök krónikájában olvasható szép sorok: "A római szék intézkedéséből apostoli levéllel elrendelték, hogy mind a z o k n a k testét felemeljék, kik Pannóniában a keresztény hit magvait... elhittették" – nyilván rájuk is vonatkozhat, bár ők nem hitértők, de életmódjuk, remete éltük méltóvá teszi őket fölvételre a szentek közösségébe Sajnos, az ő tiszteletük a magyar nép körében, ha volt is elhanyagolt. Nem lettek "népszerű" szentek. A régiek még a remeteéletben a tökéletesedés bizonyos fokát látták, de az önlegyőzés nem mindenki számára mutat járható utat az ég felé. Annál intenzívebb hagyományosan fönntartott kultuszuk van Szlovákiában és Lengyelországban. Ennek az az ára, hogy a két zaborhegyi remetét szlovákok és lengyelek egyaránt magukénak tekintik. Okuk van is rá, – bár egy kis történelmi retusálásért nem mennek a szomszédokba! Éppen egy lengyel származású történész, Boba Imre professzor, cáfolhatatlan érvekkel mutatta ki, hogy Zoerárdot /magyar nevén Szórád/ a lengyelek egy fatális tévedés alapján tekintik magukénak, ugyanis a latin "poliensis" jelzőt önkényesen értelmezték "lengyelnek"; abban az időben – mint tudjuk – a Kárpátoktól északra elterülő vidéket még nem nevezték Poloniának. Így hát Zoerard nem északról /ex Polonia/, hanem délről jött hozzánk és Pannónhalmáról ment a zaborhegyi kolostorba. A lengyel történészek mégis hosszú mesét költöttek a Dunajec-völgyében élt remetéről. A szlovákok meg azon az alapon, hogy Zoerard és tanítványa, Benedek, Nyitra környékén remetéskedett, tehát eo ipso szlovákok voltak. Figyelembe se véve, hogy az a vidék a honfoglalással Huba és Lél /Lehel/ törzsszállása lett. Benedek, akit rablók öltek meg és holttestét a Vág folyóba dobták, bizonyosan magyar volt. Mór püspök többször is beszélt vele: "mindaz amit szent András remetéről leírtam, Benedek mondotta el nekem". – olvassuk a "Vita"-ban. De sok jel valószínűsíti, hogy a zaborhegyi kolostor apátja, Fülöp is magyar ember lehetett.

Mindezt az előttem lévő könyvből merítem, de azért véletem szükségesnek elmondani, mert mi könnyedén lemondunk az egyetemes egyháztörténelem minket megillető részéről is. A nemrégiben szentté avatott kassai vértanúk közül például egy sem volt szlovák; Grodecz lengyel volt, Körösi Márk horvát, Pongrác pedig erdélyi magyar család sarja.

A szerző maga szerénykedve írja előjáróban, hogy munkáját nem "szaktudományos igénnyel írta, összegezve csupán az eddigi kutatások eredményeit, ami önmagában is dicséretes teljesítmény. Ő azonban jóval többet nyújt, a két zaborhegyi remete magyarföldi kultuszáról minden föllelhető adatot össze-

HÍREK – ESEMÉNYEK

MEGÁLLAPODÁS A SZENTSZÉKKEL

A magyar kormány jóvá hagyta a szentszékkal kötött megállapodást a katolikus egyház finanszírozásáról és ingatlan-igényéről. A dokumentumot Kiss Elemér miniszterelnökségi államtitkár történelmi jelentőségűnek minősítette. A kormány rövidesen az Országgyűlés elé terjeszti jóváhagyásra – a törvénymódosító javaslatokkal együtt. A katolikus egyház 2011-ig évente egyenlő arányban eredeti ingatlanjait kapja vissza. Fontos pontja a megállapodásnak az is, hogy az egyházi iskolák az állami és önkormányzati iskolákkal azonos támogatást fognak kapni. MK

MAGYAR PÜSPÖK A HARGITÁN

II. János Pál pápa az Erdélyben élő keresztény magyarság régi kérését teljesítette: Csíkszeredának és környékének ismét van magyar nemzetiségű, állandó római katolikus püspöke.

A nevezetes csíksomlyói kegytemplomban Jakubinyi György gyulafehérvári római katolikus érsek szentelte fel Tamás Józsefet, akinek személyében állandó püspököt nevezett ki II. János Pál pápa Csíkszereda és a vidék katolikus közössége számára.

Az ünnepség ugyan egyházi esemény volt, de jóval többet jelentett annál, hiszen ezáltal teljesebbé vált Erdélyben a római katolikus egyház hierarchiája. Ezután a magyar hívők számára szélesebb lehetőség nyílik arra, hogy anyanyelvükön gyakorolják vallásukat.

Ezt a tényt erősítette az is, hogy a felszentelésen vezetőikkel, püspökeikkel képviseltették magukat a romániai katolikus, görög katolikus és a magyar történelmi egyházak. Jelen volt a Vatikán képviselője is. Részt vettek az eseményen Hargita megye világi vezetői: Markó Béla, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség elnöke és a szövetség számos politikusa. Megjelentek külföldi egyházi személyiségek, továbbá a bukaresti magyar nagykövetség képviselői.

(Sajtószemle)

VANDÁL ROMBOLÁS MÁRIAREMETÉN

Valamennyi magyar lap beszámol arról, hogy Pünkösdvásárnapra virradó éjjel ismeretlen személyek vandál rombolást követtek el a máriaremetei búcsújáróhely parkjában. Ledöntötték a Szervita Rend hét stációját ábrázoló domborművet és a fájdalmas Szűzanya szobrát, megrongálták a szabadtéri oltárt és a Szent Istvánról elnevezett ivókutat. A bűntényt a kegytemplom prépostja, Neményi Lajos atya fedezte fel reggel. Valószínűnek tartják, hogy a pusztítást agresszív fiatalok követték el.

szedett, minden nyomnak lelkiismeretesen utána ment, a vonatkozó irodalmat, a régi forrásokat is, alapos kritikai elemzésnek vetette alá. Külön fejezetek foglalkoznak a remeték külföldi liturgikus kultuszával, arról is, hogyan élnek tovább a népi képzeletben a Mór püspöktől leírt legendás történetek. Mindezekhez gazdag képmelléklet csatlakozik, amely szemléletesen is élénk állítja a két remete-szent életét, a hozzájuk kapcsolható földrajzi, helytörténeti és művészeti emlékekkel, annak kézzelfogható bizonyosságával: mennyi mindenre kiterjedt a Szerző figyelme. Könyvét tartalmilag a tudós lelkiismeret ellenőrizte, de a szeretet sugallta.

/csak zárójelben: Elég lett volna egyszerűen "A két zaborhegyi remete". Praktikus szempontból is, minthogy a könyv megérdemelten számíthat a szélesebb olvasóközönség érdeklődésére!/
Szamosi József

Madridi levél

Ballag már a vén diák

Emléktábla leleplezésével, szentmisével és fogadással emlékeztek meg a spanyol fővárosban a Szent Jakab Apostol Egyetemi Kollégium megnyitásának 50. évfordulójáról. A Pax Romana köréből indult kezdeményezésre a spanyol külügy- és a közoktatási minisztérium létesítette és bízta a kifejezetten a közép- és kelet-európai menekült diákok támogatására alakult Katolikus Egyetemi segélyegylet (OCAU) vezetésére. Spanyolország is kiakarta így venni részét a hontalanná vált ifjúság megsegítéséből, bár akkor a polgárháború sebei még nem gyógyultak be és a szükségben jegyrendszer uralkodott. A kollégium huszonkét éves fennállása alatt tizenhat európai országból több mint 800 fiatal, köztük 4 magyar, talált ott hajlékot és tanulási lehetőséget a madridi egyetemen és főiskolákon. Különben az intézmény nevének megválasztását az magyarázta, hogy az idősebb Jakab apostol compostellai sírja századokon keresztül a keresztény Európa népeinek találkozóhelye volt.

A spanyol "colegio mayor" nem pusztán diákközhely. Célja lakóinak sokoldalú, emberi és polgári kiképzése, figyelemmel kíséri egyetemi teljesítményüket s élénk kulturális és sporttevékenységet fejt ki. Ennek a kollégiumnak hosszú időn keresztül igazgatója, Josef Cieker volt szlovák diplomata is beszédeiben mindig hangsúlyozta, hogy "az egyes országok jövője vezetőit" akarták keresztény szellemben nagy feladatukra előkészíteni. S talán éppen ebből a szempontból lehet a dicséretre méltó vállalkozást "szép kudarcnak" minősíteni. Amikor ugyanis az alapos változás bekövetkezett, az egykori ösztöndíjasok valahol már letelepedtek a nagyvilágban, többségükben nyugdíjas korban voltak, ha ugyan földi pályafutásukat be nem fejezték. Másrészt az is igaz, hogy a rendszerüket változtató országok nem várták külföldről az új szakasz vezetőit.

A régi "jakabosok" köréből orvosok, mérnökök, közgazdászok, politológusok és nyelvészek hosszú sora került ki, több amerikai egyetemi tanár és egy magyar országgyűlési képviselő. Mintegy ötvenen Spanyolországban maradtak, itt alapítottak családot s ma spanyol unokáik vannak. A befogadó földdel kialakult szoros, szellemi kapcsolat abban is kifejezésre jutott, hogy többen doktori értekezést spanyol témáról írtak: ukránok Cervantes politikai eszméiről és Garcia költői nyelvezetéről, magyarok pedig a románcköltészetéről és az arab írást használó, de spanyol nyelvű ("aljamiado") irodalomról.

A találkozóon résztvevett a Segélyegylet vezetőségének utolsó két, életben lévő tagja, a kollégium két egykori lelkésze, számos volt ösztöndíjas családtagokkal, többen külföldről vagy más országrészből érkeztek, – továbbá Leopoldo Calvo-Sotelo volt spanyol kormányelnök. A vendégek felidéztek fiatalságuk emlékeit, újból kifejezték hálájukat a nemzetnek, mely felkarolta őket, majd a Gaudemus igitur elnéklése után ballagtak tovább életük útján, melyet valamikor régen biztosan nem így képzeltek el...

Rónai Zoltán

Helyesbítés: A madridi levelekbe több nyomdahiába ill. tévedés csúszott. A Szentképek címűben (március) a kiállított képek többsége a XVII., nem a XII. századból származott. Az áprilisi levélben említett, a Szent Lepelre vonatkozó kutatások neve "szindonológia" s nem szinológia. Végül a levélíró tévedése: Szent Lándzsa legalább három van (Róma, Bécs, Párizs). A negyedik (Krakkó) elismerten középkori másolat.

ZARÁNDOKÚT PADUÁBA ÉS VELENCÉBE

A müncheni Magyar Katolikus Misszió híveinek egy csoportja május 8. -án, Áldozcsütörtökön útra kelt, hogy tiszteletét lerója Pádua nagy szentje, Antal, és a magyarok térítője, Gellért püspök előtt. Utunkon, – és ez szép tanúságtétel volt szentjeink előtt és a keresztény egység gondolata mellett is, német testvéreink és a müncheni Magyar Református Gyülekezet hívei közül is részt vettek néhányan.

Az volna most a feladatunk, hogy néhány mondatban emlékezzem erről az olyan felejthetetlenül szép zárandokútról. Nem tudom ezt elfogódottság nélkül tenni. Igaz, az idő nem volt mindig derűs, gyakran megnyílt az ég csatornái, s mikor Veronába megérkeztünk, bizony esernyő alatt jártuk be a várost. Az olasz táj, az olasz város pazarlóan szép emlékei itt is a bőség zavarába hoztak volna, ha olyan szakavatott és melegszívű, kedvesen áldozatkész kalauzunk nem lett volna, mint Dobokai Judit operaénekesnő, honfitársunk. Egy rövid félnap alatt izelítőt kaptunk "Julia Városának" atmoszférájából. A több ezer éves múlt történeti és művészi szépségei közel jutottak hozzánk: a római múlt, a középkor és a renaissance szelleme egyikünket sem hagyhatta érintetlenül.

Áldozcsütörtök keresztény, krisztusi értelmét pedig átérzezhettük a San Luca templom oszlopai alatt, ahol a szentmisén zengő, magyar énekünk szállt az Úrhoz.

Estére Paduába érkeztünk. A látvány felejthetetlen volt. Feltárult előttünk a Bazilika lenyűgöző homlokzata. Évszázadok minden, hitből fakadó álma van ebbe a templomba beleépítve.

Van bennünk valami felületes ismeret Szent Antalról: olykor csupán úgy gon-

lenség olyan bőven áradó csodáival, amire kevés példa adatott. Lenyűgöző volt a művészi élmény, amit a Bazilika és a város nyújtott. Megszoktuk, kik gyakran láttunk műemléknek nyilvánított templomokat, hogy a lézengő turisták és báméskodók folyton nyüzsgő tömege, egyhangú moraja oly sokszor elveszi az "Isten háza" jellegét. De itt ez is más volt. Itt a templomba lépőt valóban áhítat fogja el, s Szent Antal emléke és egyénisége itt azt is megragadja, aki nem hívó... Természetesen megcsodáltuk Páduában a "Gattamelata"-t, Donatello remek lovasszobrát, a város nevezetes embereit megörökítő szobrok között Báthory Istvánét és legfőképp a Scrovegni-Kápolnában" Giotto világhírű, 38 képből álló freskó-sorozatát.

Velence. Először Muránóban, Gellért vértanú hittérítő-püspök sírja fölött, a San Donato templomban vettünk részt magyar szentmisén. Meghatottan imádkoztunk magyar hazánkért a szent püspök oltáránál, a velencei bencés szerzetesnél, aki a magyarok püspökeként halt vértanúhalált.

A Szent Márk Székesegyházat csak kívülről láthattuk, mert bérálási szerződés miatt a turisták elől le volt zárva. Ezt is csak hűvös esőfüggönyön át. De legalább a Szent Márk-tér üres volt, az emberek behúzódtak az árkadok alá. Így aztán Velence szívét, halhatatlan varázsát zavartalan perspektívában lehetett látni.

Harmadik napunk volt tán lélekben a leggazdagabb. Haza utunk Páduából Pasesen keresztül vezetett. Kis olasz község ez, csaknem falu, Umbriában, Páduától északra. Anyáknapi, közös, olasz-magyar szentmisére várt bennünket Msgr. Don Broto plébános. Ezt a közös szentmisét nem lehet elfelejteni. Olasz családokkal

dolunk rá, mint a templomok egy pillérje alatt meghúzódó, ferences csuhás, szerény szoborra, előtte nagy persellyel, s ha oda bedobjuk azt a néhány pénzdarabot, majd ő mindent elintézi; – helyettünk és nevünkben: aprócska, mindennapi gondjainkat, sebesen elhadart, össze-vissza kéréseinket...

Am itt, ebben az atmoszférában, találkozni lehetett: mi több, találkozni kellett, az Egyház egyik legnagyobb szentjének igazi egyéniségével, a szeretet, a türelem, az áldozatkészség, az önzet-

CSÍKSOMLYÓI PÜNKÖSD

Székelyföld szíve, Csíksomlyó minden magyar és hívő közös kincse. A csíksomlyói szűzanyához évszázadok óta érkező búcsúsok, zárandokok életükért, megmaradásukért, hazájukért imádkoznak. Évszázados imádságaik és énekeik, amellyel, hogy mély hitükről tanúskodnak, a magyar kultúra felbecsülhetetlen kincsei. Erről a töretlen hitről adott tanúbizonyságot ez évben is pünkösdi vigíliáján a szabadtéren megtartott ünnepi szentmisére érkezett csaknem félmillió zárandók. A szentmisét a gyulafehérvári érsek, Jakubinyi György mellett Paskai László bíboros – primás, esztergomi érsek mutatta be.

Dr. Susits Tamás

RÉDEY PÁL:

A VILÁG NYOLCADIK CSODÁJA

Európa és keresztény kultúra*

Hetvenöt évvel ezelőtt jelent meg Oswald Spengler *A Nyugat alkonya című*, az európai szellemvilágot mélyen megrázó tanulmánya. A filozófus, kultur történéssz Kasszandra-jóslatainak hullámverései a mai napig nem ültek el. Ha az európai kultúra válságáról esik szó, azonnal Spengler jut eszünkbe. Ő "megmondta", hogy Európa befejezte történelmi szerepét, intézményei elavultak, ideje lenne helyét átadni egy Keletről érkező friss erőnek, kultúrának. Talán a spengleri jóslatok analógiájára fogalmazták meg a "kereszténység alkonyáról" is a téziseket. A kétezer éves intézmény is elavult, túlélte önmagát, számára sem maradt más, mint egy friss, a modern követelményeknek jobban megfelelő vallásnak átadni helyét. Egy türelmes demokrácia elviseli ugyan agónizálását, de számíton arra, hogy a jövőben egy kicsiny, "civil szervezetnél" aligha lesz több. Helyette majd Keletről jön egy látványosabb, tanaiiban egyszerűbb "vallás", amely felőrli a "Nyugat komplikált hitét" és friss vérrel tölti fel a szklerotikus tagokat.

Pünkösdkor, az egyház születésének ünnepén nem árt szembesülni ilyen kérdésekkel. Nem a sebeit nyalogató oroszán tehetetlenségével, hanem a jövőbe vetett hit és megújulás okán. És mert minden elfogultság nélkül kell megállapítanunk, hogy *Európa és a keresztény kultúra* úgy összenőtt, mint a szíami ikrek, az egyik halála a másikat is halálba rántaná. Nem lehet vita kérdése, hogy a spengleri Kelet idegen tőlünk, kultúrája, civilizációja csakúgy, mint írása, gondolkodása, társadalmi felépítettsége, despotizmusra hajlamos módszere. Pünkösdben akkor nem csak az egyház, de bizonyos értelemben Európa születését is ünnepeljük. *A világ nyolcadik csodáját.*

Mert ha az ókori világ nagyság és pompa tekintetében kiemelte az egyiptomi piramisokat, a pharosi világítótoronyt, szemiramisz függőkertjét, az epheszoszi Artemisz-templomot, Olympiában Pheidiasz Zeusz-szobrát, a halikarnasszoszi mauzóleumot vagy a rodoszi koloszust, akkor nyolcadikként ide kell sorolnunk a szellemben végbement forradalmat, a názáreti próféta, Jézus hatalmas művét. Nem a keresztény teológia, de az egzakt történelemtudomány fedezte fel a törésvonalat, amely az antik pogány, a hellén-római vallás és Jézus tanai között húzódott. Vagy azt, hogy Jézus univerzális igényű eszméi ellenére, "forradalmával" csupán Európa kötött szétfejtethetetlen szövetséget és tette kultúrájának fundamentumává.

Jézus isteni jelenségként lépett színre, isteni hatalommal bírálta felül az ókor szűkkörű gondolkodását, a rideg önzést, a vad ösztönök által uralt emberi életet, s helyette egy félelem nélküli, szereteten, megértésen és szolidaritáson alapuló életet kínált. Vakító fénnnyel világította meg az emberi nyomorúság és elesttség okait, követőit pedig egy új "országba" szólította. Ez az ország az Isten országa, amely nem hasonlít az ókori teokráciákhoz, sem birodalmakhoz. Ennek az országnak a polgárai képesek fékezni az önös érdekeket, fegyelmelni az akaratot, felül tudnak emelkedni a kapzsiságon, vetélkedésen, durva ösztönökön és a félelmen. Aki belép ebbe az országban, töredelmes szívvel, bánja gonoszságait és elfogadja az "Uralko-

dó" ingyen adott kegyelmét. A Názáreti vallása a szív és lélek vallása, amely túllépett a partikuláris vallás keretein, törvénye *az egész emberiséghez* szólt.

Ezek az eszmék ténylegesen új korszakot nyitottak az emberiség történetében. Ezekért a Mester feláldozta életét, de testamentumában leszögezte, hogy hittel és reménységgel megközelíthetők. Nem véletlen, hogy a lelkekben szunnyadó ősi vágy egy ilyen tisztult élet iránt forradalmasította az ókori gondolkodást és érzelmevilágot.

A különös és meghökkenítő éppen az, hogy a Názáreti eszmerendszere Európa felé szivárgott és itt próbálta megvalósítani történelmi küldetését. (...)

Ugy tűnik, Európa ezekkel a krisztusi eszmékkel és etikával szelídítette meg a kontinens barbár, vad népeit, s ezzel a sajátos kultúrával tudott szembehelyezkedni minden Keletről érkező veszedelemmel.

Alapjaiban a kontinens humanizmusát a lelkekben láthatatlanul is jelenlévő egyház képviselte. Paradox módon még a vallásháborúk idején is. Volt mulasztása és vétke? Több, mint kellett volna. De éppen a Názáretibe vetett hite alapján felül tudta bírálni őket, s legszebb vonásaihoz tartozott a bűnbánat gyakorlása és legfőbb értékei közé, hogy újjá mert születni.

De mit tartogat számára a jövő? Ugyanez a kérdésünk a kontinenssel kapcsolatban is. Az unióba vetett eufórikus hit mellett is. Milyen közös eszmerendszer, kultúra fogja ezt a sok nyelven beszélő, sok nemzetiségben élő, sokféle érdek által szétszabdalt kontinentet egybekovácsolni? Olcsó válaszokat lehetne fogalmazni. Tény az, hogy a kontinens története során már történtek kísérletek egységesítésére. Hatalmi, gazdasági, etnikai, ideológiai alapon ideig-óráig sikerült megváltoztatni a képet. De hát a sokszor csalódott, az átmenetekbe belefáradt ember valami tartósra, állandóra vágyik és bizalmát leginkább valami közösbe vetné. E pillanatban én a közös kultúrát a vallásban, de inkább így fogalmazom, a *Názáretiben és az ő tanaiban* látom. Megítélésem szerint jobbat, igazságosabbat, emberibbet nem tudnánk alkotni, vagy elképzelni. Igaz, hogy a kereszt, mint a Názáreti szimbóluma, de a vallása is behúzódtott a lélek csigaházába. Válságát "rejtőzködő állapota" is hangsúlyozza. De hátha hallgat gyermekkorunk ritmusára: "csiga-biga, gyereki, ég a házad ideki". A tapasztalat azt mondatja velünk, hogy valóban ég. De a fentiek alapján, s ez nekem meggyőződésem, ha ez a "ház" porig hamvad, ebbe beleég Európa is.

Ha az egyházat kidobjuk a történelem hajójából, vízbe fullad. Kérdés az, hogy képesek leszünk-e újjáéleszteni. Szerintem nem. De most még itt van közöttünk. Lehetőségként is, hogy Európa megtalálja benne a közös vonásokat. Idén pünkösdkor a szövetség megújításáról kellene elmélkednünk. Rendezni a közös vonásokat. Rendezni közös dolgainkat, alkalmazni mindkettőnek legszebb, legjobb, legigazabb, legembersége-sebb tulajdonságait és erre felépíteni az új Európát.

*Cikkünket a *Budapesti Magyar Nemzet* május 16-i számából – kevés rövidítéssel – vették át. A pünkösdre készült írás szerzője Rédey Pál, evangélikus lelkész, író, újságíró, szerkesztő.

A BOLDOGGÁ AVATOTT CIGÁNY

Ceferino Jiménez Malla, a most boldoggá avatott, 1861-ben született Katalóniában vándorcigány családból. Otthon mindenki El Pelé-nek, "A kopasz"-nak hívta. Nyilván azért kapta a Ceferino nevet, mert Szent Zephrenius pápa ünnepén, augusztus 26-án született. Iskolába nem járt, élete végéig írástudatlan maradt. Hosszú éveken át vándorcigány életet élt, csak élete derekán telepedett le Barbastroban, Spanyolország északi részén. Előbb magafonta fűzfakosarakat árult, majd állatkereskedéssel foglalkozott, amiből legalábbis egy időre jómódra tett szert. 18 éves korában cigány szertartással nősült, Teresa Jiménez Castro-t vette el feleségül. Nem született gyermekük, de örökre fogadta felesége unokahúgát, Pepitát, akit nagy szeretetben és istenfélelemben nevelt. A boldoggá avatási szertartás során a tanúk egyhangzó vallomása szerint becsületes kereskedő volt, mindenki tisztelte. Különleges képessége volt arra, hogy békét teremtsen a perlekedők között, olyannyira, hogy a szegények ügyvédjének és a romák polgármesterének nevezték. A gyermekeknek Jézusról beszélt, templomba vitte őket, a természet és az állatok tiszteletére tanította valamennyit. "Erre jár Pelé, ne káromkodjunk" – mondták egymásnak az emberek, ha közeledni látták. 50 éves kora körül felhagyott a vándorérettel. Hűségesen szeretett feleségével a katolikus

egyház szertartása szerint is házasságot kötött. Az asszony halála után még 14 esztendőig élt és minden este imádkozta a rózsafüzért felesége fényképe előtt. Befogadta házába a koldusokat és mindenét megosztotta velük. Látogatta a menedékházak öregjeit és imádkozni tanította őket. Részt vett a város minden egyházi kezdeményezésében: az éjszakai szentségimádásban, az ún. Eucharisztikus csütörtök társulatban, csatlakozott a ferences harmadrendhez és a vincésekhez. Nagy tisztelője volt Isten Anyjának. Unokája tőle tanulta ezt a szép fohászt: "Szűz Mária, Anyám, légy mellettem minden utamon!" Élete utolsó húsz esztendejében napi áldozó volt. Az élet nehézségeit lázadás nélkül elfogadta: "Isten akarata ez. Ő tudja mit tesz." 1936-ban, a spanyol polgárháború idején már 75. évében járt. Július 25-én szemtanúja volt annak, hogy az utcán egy fiatal papot bántalmaznak. Önkéntelenül felkiáltott: "Szűzanyám, ennyien az ártatlan ellen?" A katonák erre őt is elfogták és mivel rózsafüzért találtak nála, börtönbe hurcolták. 15 napi fogság után 12 elítélt társával, köztük Florentino püspökkel együtt kivégezték. Utolsó szavai ezek voltak: "Éljen Krisztus Király!" Tömegsírba vetett holttestét később nem tudták azonosítani. Ceferino Jiménez Malla-t nem azért ölték meg, mert roma volt, hanem mert bátran megvallotta hitét. VR/MK ■

MAGYAR CIGÁNYOK A VATIKÁNBAN

Május első vasárnapján II. Pál pápa a Szent Péter téri ünnepélyes szentmisén őt Isten szolgáját iktatott a boldogok sorába. Közöttük volt *Ceferino Jimenez Malla* spanyol cigány, az első roma, akit az Egyház a keresztény élet példaképeként állít a hívők elé. Erre a történelmi eseményre Európa minden részéből cigányok ezrei érkeztek Rómába, akik jelenlétükkel illetve a misén felhangzott hegedű- és gitárszámokkal gazdagították az ünnepélyes szertartást. "Az evangéliumi tökéletesség felé vezető út nem ismer etnikai vagy kulturális korlátokat – mondotta homíliájában a pápa

– *Az új boldog tanúságtétele azt bizonyítja, hogy Isten előtt bármely nép gyermeke kedves, aki hisz benne és akarata szerint él!*"

A pápával együttmiséző papok közt öt cigányszármazású is volt. Felajánlásakor a Szentatyának egy ezüstmarkolatú ébenfabotot – a cigányok szemében a tekintély jelképét adták át, miközben cigánydallamok hangzottak fel hegedűn és gitáron. A szertartás végén a *Regina Coeli* elimádkozása után a Szent Péter téren a pápa köszöntötte a megjelenteket, külön is a több ezer cigányzarándokot, egyenként szólva az egyes cigány-csoportokhoz, majd az ő nyelvükön mondta: "Isten vezetett el ide benneteket. Mondjunk ezért mindnyájan köszönetet az Úrnak. Sok szerencsét, jó egészséget kívánok nektek, éljetekek békében".

Másnap, május 5-én a Szentatya a VI. Pál teremben fogadta a boldoggá avatásra Rómába érkezett zarándokokat, köztük a magyar csoportot is. Egy buszra való magyar cigány jött el az ország hét különböző vidékéről, Hodászról és Komlóról is, hogy együtt ünnepelhesék a történelem első cigány vértanúnak boldoggá avatását. A magyar cigányzarándokokat *Horvát Tarzicia* szociális testvér vezette, de elkísérte őket az Új Ember főszerkesztő helyettese, Kipke Tamás és egy fotóriporter. A Rómában összegyűlt 4000 cigány, akik származási helyük és csoportjuk szerint nevezik magukat *kalos-nak, rom-nak, szinti-nak* vagy éppen *manus-nak*, vasárnap délután a Vatikánban vidám cigányfesztivált rendeztek első égi pártfogójuk tiszteletére. Szivárványszínű ruhákba öltözve andalúzai és más cigánytáncosok flamencó- és egyéb táncokat adtak elő. A pápa a cigány boldoggá avatás kapcsán ismét kiemelte: a keresztény üzenet nem ismer faji és kulturális határokat, mert Isten előtt nincsenek országhatárok. Boldog Ceferino példát és ösztönzést ad ahhoz, hogy a sajtóságos cigány kultúra teljességgel beépüljön társadalmi környezetébe. VR/MK ■

A KÁRPÁTALJAI GYERMEKEK MEGSEGÍTÉSE

A budapesti Szent Adalbert Misszió Alapítvány 100. határon túli gyerekbuzsája február 23-án tért haza Kárpátaljára. Azóta szünetel az akciónk. A gyerekek nem kapják meg az útlevelet. Fordultunk mi már ez ügyben fűhöz-fához: az ungvári konzul és államtitkár is próbált segíteni az ügyben. Mindnek azt mondták, hogy nincs semmi gond, jöhetnek továbbra is a gyerekek. Mikor pedig a mi kárpátaljai iskola igazgatóink, tanáraink elmentek az útlevel osztályra, elzavarták őket. Olyan példa is volt, hogy három tanulót egy tanár kíséretében meghívtak magyarországi tanulmányi versenyre. De nem jöhettek át, nem kapták meg az úti okmányokat. Korábban közös útlevéllel hoztuk át a gyerekeket, ezt megszüntették. Helyette – mondták – a gyerekek egyéni útkönyvet kapnak. Igen ám! De hónapok óta nem sikerült elkészíteni az úrlapokat. Akciónk szünetelése nagy veszteség a kárpátaljai magyarság számára. A tanulók felkészültsége sokat fejlődött, két hétig iskolába járhattak Magyarországon. A kísérő tanárok számára pedig minden továbbképzésnél többet ért, hogy egy hazai iskolát látogathattak meg. Most másképpen próbálkozunk. Alapítványunk a televízió Gyorssegély című karitatív műsorával közösen könyvgyűjtési akciót indított a kárpátaljai iskolák számára. Ott ugyanis nem lehet magyar könyvet kapni. Az iskolák 6-8 éve pénzt sem kapnak vásárlásra. Sokan ajánlottak fel 2-300 kötetnyi könyvet. De gond az összegyűjtés és az átszállítás. Közben kérés érkezett hozzánk: Nagybereznán, Ungvár felett 40 kilométerre, a Beszkidek lábánál egy internátusban 285 szívbeteg gyerek van, 6 és 16 év közöttiek. Számukra ruhaneműt, sportszert, játékokat gyűjtünk, mert mindez nagyon kis mennyiségben van a raktárunkban. Játék és sportszer egyáltalán nincs. Nagy szükségünk lenne gyógyszerekre is. Ha szállítóeszközt sikerül szereznünk, először Nagybereznára visszük el az adományokat és a Tisza menti magyar iskolába a könyveket. Elkíséri a szállítást a televízió „Gyorssegély” című műsorának a stábjja, félórás külön

műsorban számolnak be majd az akciónról. Amennyiben összegyűlnek ismét az adományok, újra lesz szállítóeszköz, folyamatosan visszük a segítséget a Kárpátaljai gyerekeknek.

A budapesti ukrán nagykövettől halottam a napokban: Ukrajnában félévi fizetéssel adósa a dolgozóknak a foglalkoztató intézmények: gyárak, iskolák stb.

Itthon a pápai, lajosmizsei, hódmezővásárhelyi, mecseknádasdi, egri, mályi egyházközségek várták hiába a kárpátaljai gyerekeket. Most megpróbálom Nagyváradon és környékén megszervezni a csoportokat. Hátha a megenyhült légkörben, tanév közben is kiengedik Erdélyből a gyerekeket. Csofálatos lenne, ha két hétig az anyaországban járhatnának iskolába.

ATÁNYI LÁSZLÓ tanár

KARITÁSZ HIREK

A Kelet-Európai Karitás szervezetek a csehországi Ölmüben tartották második találkozójukat, május 20-22. Között. A háromnapos összejövetel célja az egyházmegyei karitászok közötti összefogás lehetőségeinek megvitatása volt. Az egymás közötti tapasztalatcsere programok sorozatában a Magyar Karitás magára vállalta a Szenvedélybetegsegítő Szolgálat tapasztalatainak ismertetését. Magyarországot Adányi László főtitkár és a Székesfehérvári Egyházmegyei Karitás igazgatója, Nagy Lajosné képviselte.

A kisangani körüli, a Karitás-szervezetek által ellátott öt tábor lakóinak jelentős részét sikerült visszatelepíteni Ruandába, egyedül a Blaro-i táborból 35 ezret – jelenti a belga Karitás nemzetközi segélyszerve a Kongó-Burundi-Ruanda térségből. A táborokban azonban további tízezer menekült maradt. A segélyszervezetek munkáját, illetve a visszatelepítést a katonaság hátráltatja, túlkapásai veszélyeztetik a hazafelé vonulók életét, amikor vaktában, minden ok nélkül lőnek mindenkire. Sok menekült bolyong az erdőben, részben félelemből részben irányt vesztetten, de sok közülük a beteg is. Még megközelítően sem ismert azoknak a száma, akiket az őserdőben gyilkoltak meg, akik fegyveres bandák támadásai nyomán haltak meg, vagy betegség, járvány, véghimerülés következtében. Nem tudni azt sem, hányan indultak nyugat felé, hányan térek vissza Ruandába.

A karitás táborai még mindig naponta érkeznek bennszülöttek, akik kimerészkedtek az erdőből, szánalmas állapotban, kimerülten, csonttá-bőrré aszva, sebesülten. Reszketve számolnak be az átélt vérfürdőkről. Egyes falvak lakói a menekülteket túszként használják.

A helyi lakosság is éheznek: a harcok során elpusztult minden vetemény és csaknem az egész állatállomány. Az egészségügyi helyzet súlyos, sok helyen katasztrófális. A belga Karitás igyekszik a többi Karitás-szervezet, köztük a magyar Karitás által rendelkezésre bocsátott gyógyszerekkel enyhíteni a helyzetet.

Hermann Icking, a Caritas Európa főtitkára az előzetes tervek szerint 1997 július 14 és 16 között Magyarországra érkezik. Látogatásának célja a Magyar Karitás munkájának megismerése, a Caritas Internationalis stratégiai tervezési programjával kapcsolatos megbeszélések és kelet-európai nemzeti karitás szervezetek együttműködésének kiépítése. A Caritas Európa főtitkára magyarországi programjának keretében találkozik az egyházmegyei Karitás igazgatókkal. ■

SZENT ADALBERT EMLÉKEZETE

Ezer esztendeje, hogy a prágai születésű, cseh, lengyel, magyar, német és olasz földön ténykedő Adalbert vértanúhalált szenvedett. A kereszténység neves alakja, Prága és Gniezno püspöke Esztergomban is munkálkodott: itt volt István herceg nevelője, Bajor Gzellát is ő választotta számára fejedelmi, dinasztikus házastársá, s az esketést is ő végezte el német földön, Magdeburgban.

Rá néhány évre a keleti szláv államokba indult, missziós útra. 997-ben Gdansk közelében vértanúhalált szenvedett. Holtteste Gnieznóba, a lengyel érsekek székvárosába került. 999-ben a szentek sorába emelte őt II. Szilveszter pápa.

Az első, neki szentelt templom Esztergomban épült, a Várhegyen. A Szent Adalbert székesegyház utóda, a mai bazilika lesz az ide, jubileumi ünnepekként egyik meghatározó helyszíne. Ugyanúgy, mint ötven évvel ezelőtt, 1947-ben, amikor Mindszenty József bíboros celebrálta itt az ünnepi szertartást.

Június 14-én és augusztus 19-én ünnepi misék keretében, államfők jelenlétében emlékeznek meg a mártírról. 20-án a szent ereklyéit és a vendégeket az esztergomi szertartást követően hajó szállítja Budapestre, ahol a Szent Jobbkörmenet és mise keretében folytatódik a megemlékezés. (Sajtószemle)

IN MEMORIAM

GA'CSER IMRE OSB (1915-1997)

Most érkezett Braziliából GÁCSEK Imre bencés atya halálának híre. Távoztása mindenké számára nagy veszteség, szerzetes rendjének elsősorban, hiszen, egy rendkívül tevékeny, értékes rendtárs esett ki a sorból. De gyászolja az egész brazíliai magyar élet. A fiatal pap 1946-ban kapcsolódott a párizsi Magyar Katolikus Misszió életébe.

Akkoriban a Missziót Szalay Jeromos főlelkész vezette, az ő ideje alatt két bencés rendtárs: Rezek Román és Gácsér Imre együttes munkálkodása révén a párizsi Misszió virágkorát élte. Hármójuk közül utolsónak most Gácsér atya távozott az élők sorából. Párizsban főleg a nincstelen magyarok felkarolására fordította erejét, az általa létrehozott Segítő Egyesület sok magyar könnyet törölt le a nagy nincstelenség idején. Hálátlan mesterség segélyeket osztani, ezt csak az tudja, aki maga is végigjárta ezt az utat. Gácsér atya azonban nem fáradt bele, sőt mikor előjárói Braziliába rendelték a külföldön élő magyar bencéseket, irodája fennmaradásáról, működéséről is gondoskodott. Rezek Román főleg az ifjúsáért folytatott történelmi jelentőségű mentő munkát. Elmondhatjuk, hogy hármójuk 20-éves tevékenysége az aranykorát teremtette meg a párizsi Magyar Katolikus Misszióknak.

Braziliában, Sao Paulo-ban Gácsér atya szinte csodát művelt szívós munkájával. Morumbi a neve annak a területnek, ahol a magyar bencések létre hozták az iskola-

negyedét. Ez a nagy völgy olyan, mint egy egyetemi város. Sikerült meglátogatnom az Intézmény – óriási épületek, sportpályák, újonnan épült templom – hatalmas komplexusát. Akkor még, 1971-ben nagy számban működtek ott magyar bencések. Ennek az egész városnegyednek a lelke volt a mi Imre atyánk, aki csillogó szemmel mutatta büszkeségét, a gyönyörű "kápolnát", mely bazilikának is beillett. Magyar szentek képei mindenütt. A sok száz diák között tanult ott mintegy száz magyar is. Imre atya egyúttal a Brazil Misszió főlelkésze volt és szívében viselte mindig a magyar cserkészlet ügyét. A kommunista uralom idején természetesen haza nem mehetett, édesanyjával Bécsben találkoztak. Mikor végre megnyílt a kapu Magyarországra felé, ő is elmehetett – édesanyja temetésére.

Újságnak is beillő, irodalmilag is nagyon értékes, negyedévenkénti folyóiratot szerkesztett.

Búcsúzunk tehát nagy honfitársunktól, aki mindenütt dicsőséget szerzett a magyar névnek. Én magam a jó barátot is gyászolom, aki itt Párizsban, később Budapesten hűségesen újból felkeresett, pedig fáradt lábai már nehezen vitték...

Az üdvözítő Krisztus legyen jutalma derék szolgálójának és fáradhatatlan apostolának.

P. Ruzsik Vilmos,
franciaországi főlelkész

FEKETE SÁNDORNÉ, KORÉNY LÍVIA HALÁLÁRA

Néhány nappal 88. születésnapja előtt ragadta el a halál. Húsz évvel ezelőtt súlyos autóbaleset érte, de a csapást – közel tanári működésének színhelyéhez, a Kastl-i vár tövében – csendes derűvel viselte. Látogatóinak gyakran idézte vissza a múltat.

Korény Lívia Karcagon született 1909 május 8-án. A debreceni Tisza István Tudományegyetemen magyar-német szakos tanári diplomát szerzett, majd Grácban és Lipsében filozófiát hallgatott. Hazatérte és a MÁV vezetőségénél alkalmazott Fekete Sándorral kötött házassága után verseket írt, amelyet fővárosi lapok is közöltek. Közben több dalt szerzett, amelyek közül a neves operáénekes, Mindszenty Ödönnel közösen ihletett katonaindulót a rádió közvetítette a háború alatt. Beválasztották a Gárdonyi- és a Gyóni Géza Társaság elnökségébe, de tagja volt a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének is. 1944-ben első verseskötetét

"Az élet szekerén" címmel a Gárdonyi Társaság adta ki. Miközben 45 elején családjával Nyugatra menekült, bombatámadás során mindenét elvesztette. A táborokban lelkesedéssel látott neki a magyar ifjúság nevelésének és a cserkészlet szervezésének. A Passauban megalakult és utóbb Burg Kastlban települt magyar gimnáziumban lankadatlan energiával igyekezett a külföldön felnövő nemzedékek érdeklődését felbreszteni a magyar irodalom iránt, amelyet kezdetől fogva lángoló hazaszeretete egyik fő kifejezőeszközének tekintett. Tanári működése mellett 1948-ban megalapította az emigráció egyetlen női újságját, amelyet "Magyar Nők" címmel férje haláláig szerkesztett. A külföldi magyar cserkészletért kifejtett tevékenységének elismerésül 1960-ban megkapta a Teleki Pál Emlékérmét.

Korény Líviát május 9-én Kastlban temették el.

Vincze András

† M. ROGER JULLIEN

Mintegy 15 évvel ezelőtt Franciaországban Társaság alakult azzal a céllal, hogy a magyar primás, Mindszenty bíboros emlékét ápolja. A Strasbourgban hivatalosan bejegyzett társaság neve: "Association de Présence du Card. J. Mindszenty", magyarul "Mindszenty bíboros jelenléte társaság". Alapítója és lelke M. Roger Julien volt, akit a Stuttgarti Katolikus Magyar Misszió nevében is búcsúztattak a strasbourgi temetőben. 85 évet élt, foglalkozása szerint a város híres hangverseny-zenekarának nyugugalomba

vonulásáig első hegedűse, magas műveltségű, vérbeli francia, semmilyen családi szál nem fűzte hozzánk magyarokhoz. Irántunk való rokonszenve az 1956-os felkelés után lángolt fel. "Az elmúlt évek fejleményeinek hatása alatt rádöbbszünk – nyilatkozta egy alkalommal –, hogy a franciák milyen kevéssé ismerik, ha egyáltalán ismerik, Magyarország történelmét, holott a századok folyamán a két országot igen sok szál kötötte össze". Arra a kérdésre, hogy miért éppen a magyar bíboros felé fordult a figyelme? – így felelt: "Mindszenty jelentősége túlhaladja az ország határait, ő nem csak az egész kereszténységé, hanem az egyetemes emberiségé. VI. Pál pápa szerint a világegyházban századunk legnagyobb személyiségei közé tartozik. Ma mindennél jobban szükség van példaképekre, akik, mint Mindszenty bíboros olyan erényeket, erkölcsi értékeket testesítenek meg, amelyeket magunkévá tehetünk és követhetünk". – M. Roger Julien megérdemli, hogy mi magyarok megőrizzük az emlékét!

P. Ruzsik Vilmos

A párizsi magyarok kedves találkozó helye: a szüreti bál, idén 1997 október 18-án szombaton, 19 órai kezdettel A Magyar Katolikus Misszió javára a CZIRÁK házaspár rendezésében **Manoir de la Croix Saint Marthe F-77163 MORTCERF**-ben tartjuk. Kérjük Francia-, Németországban, valamint Svájcban élő barátainkat, hogy a dátumot már szabadságuk előtt jegyezzék be naptárukba. A bálrendezőiség

STUTTGARTIAK ZARÁNDOKÚTON FRANCIAORSZÁGBAN

Az idei zarándoklatunkat is a Katolikus Magyar Misszió rendezte meg május 24 és 31 között. Reims-en át estére értünk át Párizsba, ahol megcsodálhattuk a Sacre Coer és másnap a Notre Dame székesegyházat, a gótika egyik legszebb alkotását. Lisieux-ben szentmisét hallgatunk; ebben a kedves városban éppen 100 éve halt meg Kis Szent Teréz. Innen Tours-ba, Szent Márton városába vezetett az útunk s megemlékeztünk a panonai születésű szent püspök halálának 1600. évfordulójáról.

Végül a zarándoklatunk végcéljához, Lourdes-ba értünk. Itt két napot töltötünk, mindkét napon szentmisén vettünk

részt és természetesen a felejthetetlen élményt nyújtó esti fátylós körmeneten. Lelkileg gazdagon, vissza-útunkon röviden megálltunk Avignonban és Lyonban. Különben a fürdőzők élvezhették Biarritz-ben az Óceán hullámain, Bordeaux környékén pedig megkóstolhattuk a híres francia borokat. Többen vásároltak is. A sikeres zarándoklatot Horváth János plébánosunk vezette, velünk volt Bartalus J. Zoltán erdélyi székely lelkész, Párizsban Molnár Ottó kalauzolt, Lyonban Fülöp Gergely atya. Annnyit még: alig várjuk a következő zarándoklatot!

Dávid Melinda

Stuttgarti zarándok csoport Lourdes-ban

Fotó Mezei T.

GRATULÁLUNK

Ez év május 7-én ünnepelte Valentín Géza prelátnak 70. születésnapját Bécsben. Az irgalmas nővérek kápolnájában, hálaadó szentmisén mondott köszönetet a Mindenhatóknak hetven év kegyelméért. Szentbeszédében elmondta, szüleinek 11. gyermeke volt, akkor szeretettel fogadták azokat a gyermekeket is, akik a második

harmadik születés után jöttek... A szentmise után a díszteremben méltatták Valentín prelátnak életművét, segítőkészségét a szükséglet szenvedő magyar egyház felé. A nővérek énekkara énekszámokkal keretezte az ünnepséget, amelyen több érsek és számos püspök vett részt Magyarországról.

Katolikus naptár!?

Nemrégiben meg akartam tudni, hányadikára esik idén Úrnapja? Három naptárban is kerestem, nem lettem okosabb. Sebaj, jutott eszembe. Van nekem egy naptáram, abban biztosan megtalálom, ugyanis egy hazai katolikus hetilap újrédakul adta olvasóinak s akkor félretettem. Hogy rövid legyek: nézem benne a májust, a pirosbetűs napokat, de Úrnapja, sem Áldozócsütörtök sehol nincs feltüntetve. Mőfdelet elcsodálkoztam, hiszen, felül vastag betűkkel az olvasható, hogy ez "a falinaptár a római katolikus hívek részére készült" (Felelős kiadó Horta Gábor.) Katolikus naptár!? Hm... Nézem a pirosbetűs ünnepeket: Újév, Húsvét, Pünkösd, Nagyboldogasszony Szent István király, Karácsony, – semmi több. A naptárhoz írt jegyzetek figyelmeztetnek, hogy a + jelöltek parancsolt ünnepek. Ám ilyen jel sehol nincs. Ellenben három helyen piros keresztet /vajon mit jelent?/ fedeztem fel: Újév napján, Nagyboldogasszony napján és karácsony első ünnepén. Augusztus 20-nál, István király ünnepén viszont semmilyen kereszt nincs. Zavarom tehát tovább nőtt, annál is inkább, minthogy a holdállásokat – egészen feleslegesen – gondosan feltüntették és az ún. "főünnepeket" kövér betűkkel szedték /Pl. Márk evangélista, Mátyás apostol ünnepét stb/. Hogyhogy Úrnapja és Áldozócsütörtök egyszerűen hiányzik? Május 8-án Győző, Mihály, május 29-én Magdolna, Teodózia van feltüntetve! Katolikus naptár!? Hm... Egy ideig eltűnődtem ezen és kicsit mérgeződtem. De aztán megnyugtatót a népi bölcselém: "Ajándék lónak ne nézd a fogát."

-sijo-

HIRDETÉSEK

BUDAPEST-hez, az autópályához közel új, nagy luxusvilla két toronnyal, nagy kereskedelmi területtel, a főútvonal mellett 250.000 SF-ért eladó! Érd. Fam. POPELKA, Heidenhubel Str. 18, CH-4500 SOLOTHURN, Tel. 0041 32 6 22 74 64 vagy M.o. 0036 24 48 95 45 szám alatt.

„Nyugdíjasok Paradicsoma Magyarországon” ImmoB. Lisbeth Tel./Fax.: (D) 09186 /15 61; Figyelem! Aki a nyugdíjas éveit anyagi gondok nélkül, festői környezetben, kellemes társaságban kívánja leélni, forduljon hozzánk. Mi biztosítjuk Önnek mindazt, amit önerőből nem tud megvalósítani. Szakképzett személyzet kiszolgálásával napi ötszöri étkezést, 24 órás orvosi felügyeletet, mosást, takarítást, a lakrész nagyságát, kivitelezését saját elképzelése szerint 24-46 nm nagyságban választhatja meg.

Hagyományos 4 napi utazásunkat Böblingen-ből / Stuttgart / Párizsba az idén október 16-19-ig tervezzük.

Sok nevezetesség megtekintése körutakkal, Walt Disney, valamint a Párizsi Szüreti Bál kb. 370,- DM áron.

Részletes felvilágosítás valamint helyfoglalás a 07031-280677-es telefonszámon.

KI TUD SEGÍTENI? Az Órhalmi-plébániatemplomot a hívek restaurálták. (A helységnek 1100 lakója van.) A tetőszerkezet és a cserépfedél megújításra vár, de az anyagi kifogytak. Támogatás küldhető: Víz Domonkos plébános címére, H-2671 Órhalom, Kosuth u. 37, tel.: (H) 35-370 064.

Reuma, depresszió, stressz: új gyógyító lehetőségek. Magyar ideg szakorvos Dr. Littasy Bécsben telefon: 0043/1/ 405 25 96.

Ház eladó! Csornán, két családnak megfelelő, kétszintes családi ház, két garázssal, 220- négy-szögöles telekkel. Tel.: 0036-96-26-1225.

49 éves, középtermű építész technikus nő, német állampolgár, jó kinézésű, rendes, szorgalmas, zenét, utazást kedvelő megismerkedne hasonló adottságokkal rendelkező férfival házasság céljából. Jelige: „Piros rózsák beszélgetnek”.

Stuttgarti praxisomba fogászati asszisztensnőt (Rezeptionsheferin, Azubi) keresek. Dr.(H).Josef Vízkelety, Stafflenbergstr. 3 70184 Stuttgart, Tel.: 07 11 / 24 03 00

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK

NAGY VÁLASZTÉKBAN!

Olesó áron raktárról - kérje árlístánkat!

JOSEF UDVARHELYI Tel.: (0911) 4 72 01 50.

KEPLERSTR. 2, D-90478 NÜRNBERG

Magyarország festői környezetében épülő nyugdíjas telepen 30-46 m²-es apartmanok, 54.000,- DM-től eladók! Apolás, étkezés és orvosi kezelés megoldott. Részletes felvilágosítás: Bíró-Rohrbacher Építési Vállalkozók, D-94469 Degendorf, Loh Str. 6 vagy D-94526 Metten, Utto Str. 6.

Budán közel a várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatónak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34 (Sváj)

Budai kertes villában újonnan kialakított két-szobás és másfél szobás, bútorozott komfortos lakás kiadó 40 DM/lakás /naponta. Hosszabb időre engedmény! Parkolás zárt kertben, Telefon: 00-36 1 202 30 25.

BEATRIX PANZIÓ H-1021 Budapest, Széher út 3. Tel./Fax: 0036-1-1763 730 és telefon 0036-1-2750 550. Szeretettel várjuk szállodánkban, mely harmadszor nyerte el az „Év panziója” díjat! Családi légkör, zöld övezetben, de közel a centrumhoz. Szállodai színvonal - zárt autóparkoló.

Közíró tétetik, hogy a kormány bánatára megjelent ADI POP: „Fények a Szívemből” című CD-je 18 csodálatos dallal, többek között „Érték szől azóta a déli harangszó”; Magyar ismeretlen ha most felébredné; Nincs már csak jó madár; Kiskirályok; Mert ez a birka ének; Parazita induló stb. A 1,5 órás műsor minden nemzeti érzésű magyarnak csodálatos élmény. Hazatelepülőknek vagy Magyarországon, vállalkozni kívánók számára elengedhetetlen előtanulmány. Mindenki számára érthető, fülbemászó könnyű dallamok csipős nyelvű szöveg, jó szórakozás. Megrendelhető: **UNGAROLUES MUSIKVERLAG**, Éva Jaggi, CH-4705 WANGEN a/A., Friedberg Str.8. Ára: SFR 15,- + portó. (20 DM borítékban megrendelésnek számít azonnal Porto frei Haus.)

ERDÉLYI hazautazók! Szállás félúton Gyórnél. Fűrdőszobás falusi panzió 12,- DM, Szárföld. Telefon:(H) 0036-96-252 158, délután 5-től. Veress.

„TÉTENY” Ungarische Spezialitäten

Kreitmayrstr. 26 - 80335 München

Telefon: (089) 1 29 63 93.

Badacsonyi Szürkebarát	7,80
Debrői Hárslevelű	6,80
Etyeki Chardonnay	8,80
Alföldi Olaszrizling	6,50
Alföldi Kékfrankos	6,50
Villányi Rosé, Kékóportó	8,80
Villányi Kékfrankos	9,80
Villányi Cabernet	10,80
Egri Bikavér	9,50
Egri Leányka	7,50
Tokaji Szamorodni	12,50
Tokaji Asszú 3 puttonyos	14,50
Tokaji Asszú 4 puttonyos	17,00
Tokaji Asszú 5 puttonyos	20,50
Kecskeméti barackpálinka	29,00
Unikum	29,00
Egri cseresznyepálinka	25,50
Császárkörte	21,50
Diólikőr	0.5 liter 14,50
Címeres barackpálinka	33,00
Sárgabarack-, Málnalikőr	0,5 liter 13,50
Tarhonya, kocka, laskatészta	1 kg 7,00
Május-, véres hurka, dísznócsaj	13,00
Tokaszalonna	15,00
Füstöltzalonna	12,00
Friss kolbász	15,00
Házi kolbász	15,00
Téliszalámi	33,00
Szegedi szalámi	30,00
Csabai, Gyulai	27,00

Üvegárut nem szállítunk!

KIADÓHIVATALUNKNÁL KAPHATÓ VIDEÓKAZETTÁK:

Teréz - egy közlünk	DM
35 perces film, megjelent Lisieux-i Szent Teréz halálának 100. évfordulójára. VHS-PAL	25,00
Árpád-házi Szent Erzsébet élete magyarul vagy németül, 40 perces film, VHS-PAL	25,00
Lourdes 50 perces film, VHS-PAL	30,00
Lourdes-i csodák és gyógyulások Dokumentumfilm hat csodásan meggyógyulttal. 90 perc, VHS-PAL	30,00

KAZETTÁK:

Lourdes és az evangélium, vigasztalások. Rádiós magyar nyelvű kazetta, 60 perc	10,00
Lourdes-i üzenet - elmélkedések dr. Szabó József összeállítására	10,00

KÖNYV:

Lourdes - Bernadett nyomdokain (kb. 140 színes képpel)	25,00
---	-------

Megrendelhető:

Ungarische Katholische Delegatur
Redaktion Életünk
Landwehrstr. 66, D-80336 München

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött írásokon, leveleken.

APRÓHIRDETÉSEK

Közép- Németországban élő, magyar, német születésű zenész, 50/164 ezen az úton művelt élettársat keres. Jelige „Jövő”, a Riadóba.

Magyarországra hazatelepülni szándékozók Budapesti irodája - teljeskörű ügyintézőssel vállal ingatlanközvetítést. INFO LAK BT Ingatlanközvetítő hálózat Ungarn. Olah Edith, **MONA-HAUS 95 BT**, Budapest, 1214 Kozmosztető 4. Tel./Fax: 00 361-277-4827, hétfőtől szombatig hívható.

Németországban élő (Köln) 49 éves, jól szituált, házias, családszerető, magyar nő megismerkedne korbán hozzáillő szolid, intelligens, utazni szerető férfival, aki szabadidejét szívesen megosztaná velem. Minden fényképes levélre válaszolok. Jelige: "Nem adom fel a reményt".

Hajdúszoboszlón a gyógyfürdő közelében apartman olcsón kiadó. Érd. Mesternénél. Tel: 0036-52/361-127.

MARCALIBAN, a Balatontól 12 km-re, keres családi házban, két szoba, konyha, mellékhelyiségekkel nyaralásra kiadó(hat személyig). Cím: Dr. Elias György, 8700 Marcali, Tóth Ágoston u. 18. Tel.: 0036-85-314-421.

Székesfehérvár belvárosában 53 nm - 3 szoba, konyha hallos, felújított lakás - teljes új bútorzattal Can \$ 29.999-ért eladó. 97 augusztusában beköltözhető. Bevásárlóközpont, iskola, templom, busz-központ csak néhány percre. Tel: Május 25-ig Torontó: -416-447-6040, Május 30-tól: Székesfehérvár - 36-22-329-191.

Visegrádon, a Dunakanyarban 1295 nm-es, panorámás építési telek eladó Tel.: (DK) 453251146 vagy (H) 0036 11760237.

Németországban élő magyar hölgy, 58/167 - keresi komoly férfi ismeretséget. Fényképes leveleket a kiadóban "Szeret" jeligére.

48/165, magyar származású férfi keresi karcú, kedves hölgy ismeretséget 45 éves korig tartós kapcsolat reményében. Lehetőleg fényképes válaszokat a címre: Török István, Bottroperstr. 49, 70376 Stuttgart.

Magyarországon a Dunakanyarban (H-2626 Nagymaros, Fehérhegy u. 4. Bürgermeister János) kiadó 2 X. 2 ágyas családi házban, napi 30,- DM. Ugyanitt a ház alatt, öreg pince felújításra várna. Segítséget - investálást - igényel. K. Kaiser, Tel. (D) Stgt. 0711/76 56 640.

Vecsenyusztán - Zirc, Pannonhalma között - egy kis kastélyocskó (5 szoba, konyha, fűrdőszoba) bérelhető, lókedvelők számára (4 állóhely). Érd.: Dr. Monspart László, H-8439 Sikátor, Vecsenyusztán.

Magyarországon Négyes községben 5082 m²-es telken régi típusú lakás melléképületekkel eladó. Tel.: 0036/49/33 90 76 Vince János.

ELADÓ MISKOLC belvárosában egy 1725 nm nagy zöld területen két házból álló ingatlan, teljes közművesítéssel, telefontal. Az utcai ház műemlék jellegű földszintes, boltíves, ötszobás lakással, teljesen felújítva. A másik épület két szintes, szintenként egy két-szobás lakással (81 + 68 nm). Mindkét épület felújításra szorul. Irányár 20 millió Forint. Telefon csak hétfőig: (D) 061 87 - 3359.

Magyarországi ingatlanok immob. „Lisbeth” Tel./Fax: (D) 09186 / 15 61. Minden igényt kielégítő ipari, kereskedelmi létesítmények, családi-házak, nyaralók eladók vagy bérelhetők.

Kedves Olvasóink, időnként közöljük a magyar lelkészek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet a szentmisék helye és ideje után.

AUSZTRIA

Bécs: Ft. Hegyi György, Ung. Röm. Kath. Seelsorgeamt, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, Tel.: 0043/1/526 49 72

Bécs: Pázmány, Szombaton este 18,30-kor Bolzmannngasse 14, A-1090 Wien, Tel.: 0043-1-317-36-56, Rektor Veres Árpád Burgenland/Alsóőrött: Ft. Dr. Galambos Ireneus OSB, Pfarramt Unterwart Tel.: 0043/33/527 108

Linzi: Ft. Bolla Jenő, Ung. Röm. Kath. Seelsorgeamt, Senefelder Str. 6, A-4020 Linz, Tel.: 0043/732/342 586
Graz: Ugr. Mihály, Tel.: 0043/316/68 35 08
Klagenfurt: Ft. Bognár Vilmos, Tel.: 0043/4762/580 62

ANGLIA

London: Rev. Mgr. Tüttő György főlelkész, Dusten House, 141, Gunnersbury Avenue, London W3 8Le, Tel.: 0044/81/992 20 54

BELGIUM

Brüsszel: P. Posta Benjamin O.F.M., Mission Catholique Hongroise, rue de l'Arbre Benit 123, B-1050 Bruxelles/XL, Tel.: 0032/2/6485336, Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Amonier Hongroise, Rue des Anglais 33, B-4000 Liege, Tel.: 0032/041/233 910

DÁNIA-NORVÉGIA

P. Horváth Kálmán SJ főlelkész, Stenosgade 4, DK-1616 Köbenhavn, Tel.: 0045/31/21 85 88

FRANCIAORSZÁG

Párizs: P. Dr. Ruzsik Vilmos CM főlelkész és Ft. Molnár Ottó, Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-55010 Paris, Tel.: 0033/1/42086170

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Missi-

Nyugat-Magyarországon, Bük-gyógyfürdő szomszédságában a balatoni út vonalában, családi ház csendes, elkülönített részében szoba, konyha, fűrdőszobás szállást ajánlok jutányos áron. Zsoldos Gyula, H-9700 Szombathely, Kertész u. 37, tel.: 00 36-94-325 933.

Visegrádon a Dunakanyarban 1295 m² panorámás építési telek eladó. Tel.: (DK) 0045/32 51 11 46, (H) 0036/1/176 02 37.

47 éves/173 magyar festő-szakmunkás megismerkedne házasság céljából, csinos, szimpatikus hölgygel 35-45 éves korig. Fényképes válaszleveleket a kiadóba "Boldogok leszünk" jeligére kérek.

Balaton északi partján Szigligeten, a stranddal szemben, körpanorámás 5 szobás villa teljes felszereléssel 1500m² gyümölcsösben bérbeadó, tel./fax: 0036/1/213 94 83.

Magyar középkorú nő Bécsben heti 2-3 alkalommal takarítást vállal vagy gyermekekre vigyázna. Kevés német nyelvtudással. Érdeklődni este: 76 88 574.

Aki kedvezően szeretné tölteni szabadidejét Ausztria legszebb táján, nyáron avagy télen, írjon "Meleg otthon" jeligére a kiadóba.

Schulte-Rohlende, ügyvédi tanácsadás minden jogi kérdésben.

Schwarz Annemarie, hites tolmács és fordító német / magyar nyelven.

Tel.: 0211/44 22 40 Fax: 0211/44 28 16

Budapesten, az V. kerületben kisméretű, felújított apartman 65.000 DM-ért eladó! Tel.: 0036 1/ 374 731. (D) 0049- 671-71 841.

Ausztriában élő technikus nő megismerkedne egy szimpatikus 40-50 éves független férfivel. Jelige: "L'amour"

Balaton nyaralás Zánán, 2 szoba, összkomfort, 7 fő, nagy családnak, mozgásban akadályozottaknak igen jó, Marosszéky, Tel.: (H) 0036-87-468331

Eladó, 200 éves fafaragmány „Magyarország Nagyszonyja”. Telefon: (D) 073 21/55 680.

Bróker cég vállalja külföldön élő személyek részére tőzsdei- /BÉT/ és állampapírok vásárlását, magyarországi befektetéseinek vagyongazdálkodását. Biztonság Invest Értékpapír Részvénytársaság Tel./fax: 00 36-53-311664 vagy 53-311-665.

BUDAPEST: (ny.PU.) V-ker, 49 nm-es, felújított, műemlékvédett, komplett, 3-ik emeleti örökklakás, lift, telefon, központi fűtéssel 70.000 DM-ért eladó. Érdeklődni: (GB) 0044/1814522419. Infó:(D)0711/7285489.

Leányfalun, összkomfortos, télen is lakható, alapincézett, nád tetős nyaraló szép kilátással a Dunára -ELADÓ.- Telek: 1396 nm, Lakótér: 62 nm. Irány ár: Sfr: 92.000 ill. DM 102.000. Érdeklődni: Tel. (H) 0036/ 1-335-64-73 vagy 0036/ 6-26-380-556.

67 éves, nyugdíjas, németül beszélő tanár, független özvegyasszony vállalja München vagy Stuttgart környékén idős vagy beteg ember ápolását és házzelvezését. Személygépkocsi jogosítványom van. Póka Gyuláné, H-7555 Töttös, Jókai utca 1., Tel.: 0036-69-376 115 vagy Münchenben a kiadóban.

Nagy két-családós ház, telken gyümölcsösrel és kerttel eladó. Érdeklődni a fenti címen Töt-tösön).

Kapcsolatot keresek éremgyűjtőkkel. Visz-meg Zalán, H-7100 Szekszárd, Árpád út 34. Tel.:0036/347433021

Gináziumi tanárnő keres 2-3 szobás lakást Münchenben (Centrum/Schwabing). Telefon: 089-27 16 175.

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK

on Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 STE FOY-LES-LYON, Tel.: 0033/7/850 16 36

HOLLANDIA

Ft. Kondor Tibor, Vasco da Gama Str. 12, NL-5223 RB-HERTOGENBOSCH, Tel.: 0031/73/21 70 57

OLASZORSZÁG

Róma: P. Kovács Angelus Ofm. Kap., Missione Cattolica Ungherese, Via Vittoria Veneto 27, I-00187 Róma, Tel.: 0039/6/48-18-872

SVÉDORSZÁG

Ft. Csúrdi Illés, Parkgatan 14, S-41138 GÖTEBORG, Tel.: 0046/31/133514.

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Kath. Ungarn-Mission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, Tel.: 0041/1/362 33 03

Bern: Ft. P. Cserháti Ferenc Kálmán OFM, Röm. Kath. Ungarn-Mission, Rainmattstr. 18, CH-3001 Bern, Tel.: 0041/31/381 61 42

Basel: Ft. Poósz Lajos, Röm. Kath. Ungarn-Mission St. Elisabeth, Leonhardsstr. 45, CH-4051 Basel, Tel.: 0040/61/271 83 85

P. Dr. Mehrle Tamás O.P., Albertinum, 1700 Fribourg, Tel. 0041/26/222/60/97.

Szentmise minden hó utolsó vasárnapján az orsolyiták templomában 10 óra 15-kor.

Genf: Ft. Mátyás Imre, Tel.: 00 41/21/64.78 678, Minden hó 1. és 3-ik vasárnapján

● HIRDETŐINK FIGYELMÉBE! ●

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közlünk!

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Magyar Katolikus Főlelkészeg

Landwehrstr. 66 • 80336 München

Telefon: (089) 5 32 82 88

Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47

Felelős kiadó:

a Magyar Katolikus Főlelkészeg

Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc

Felelős szerkesztő Fejős Ottó

A szerkesztőbizottság tagjai:

dr. András Mária †, dr. Bogya Tamás †,

Boór János, dr. Frank Miklós, Ramsay

Gyöző, Szamosi József (olvasó és tördelő

szerkesztő) és Vincze András.

*

Redaktion und Herausgeber:

Ungarische Katholische Delegatur

Landwehrstr. 66 • D-80336 München

Telefon: (089) 5 32 82 88

Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47

Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc

Verantw. Redakteur: Ottó Fejős

Abonnement: DM 25,00 pro Jahr und

nach Übersee mit Luftpost DM 40,00

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik,

ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész,

oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 2,50 DM

Előfizetési ár egy évre DM 25,00

vagy ennek megfelelő valuta.

Tengerentúlra légipostával DM 40,00

Lapzárta minden hónap 10-én.

Hirdetéseket csak 10-ig fogadunk el.

Postbank Niederlassung München:

Konto-Nr.: 606 50-803 - BLZ 700 100 80

Kath. Ungarnseelsorge, Sonderkonto

„Életünk“.

Erscheint 11 mal im Jahr.

Druck: AMPER DRUCK GmbH
WERBE-DRUCK Verlag Hammerand GmbH
Hasenheide 11
D-82256 FÜRSTENFELDBRUCK
Telefon (0 81 41) 61 01 20
Telefax (0 81 41) 60 01 28

HIRDESEN AZ ÉLETÜNKBEN

Hirdetési díjak 1996 január 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés	DM
ára soronként (kb. 40 betű)	7,00
Jelige portóval	7,00
Külön kívánságokat esetenként árazunk.	
Üzleti-, nyereséges hirdetések soronként	10,00
Nagybetűs (kétsoros) sor	20,00
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Egymásutáni háromszori hirdetés esetén	10 % kedvezmény
Egymásutáni hatszori hirdetés esetén	20 % kedvezmény
Egy évi hirdetés esetén	25 % kedvezmény.
Hirdetések határideje minden hónap 10-e, befizetve!	

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉÉRT, STÍLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket és átutalásokat postacsek kontónkra kérünk! Kath. Ungarn-Seelsorge München - Sonderkonto: Postbank München, Konto-Nr.: 606 50-803., BLZ 700 100 80.

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi t e r j e s z t ő i n k k e l (misszióinkkal) rendezni! Csak a kiadóhivatalból postázott újságok előfizetését kérjük az „Életünk” müncheni postabank számlájára befizetni.

</